

de
uitlaat

de uitlaat

personeelsorgaan
van de
n.v. koninklijke
paketaan-
maatschappij

9e jaargang no. 8.
augustus 1954.

overneming van tekst en
illustraties alleen geoor-
loofd met bronvermelding

*
alle stukken „de uitlaat”
betreffende te adresseren:
aan de redactie van
„de uitlaat”
p/a k.p.m.
medan merdeka timur 5
djakarta

*
dit nummer bevat o.a.:

de „houtman” tewaterge-
laten

*
gedeelte van baanhoek-
spoorbrug bij sliedrecht
werd gelicht om het nieu-
we ms. „schouten” door te
laten

*
de muze op de „plancius”
— concert aan boord door
het symphonie-orkest djok-
ja

*
plv. h. bezocht k.p.m.-
vrieshuis te tg. priok

*
nederlandse waterbouw-
kundigen pleiten voor af-
sluiting van vier zeegaten

*
joseph russel, de uitvinder
van de scheepsvoortstuurer

bij de foto's:

op de omslag van deze
maand ziet u het ms. „Ban-
juwangi”, varende voor
de rede van Banjuwangi
in Straat Bali.
Deze foto werd gemaakt
vanaf het eiland Bali door
de fotograaf Frans Bodmer.

*
op de binnenzijde van de
omslag de beste foto van
deze maand: de hand-
stuurinrichting van de
„Swartenhondt” met op de
achtergrond Menado.
Deze foto werd gemaakt
door de heer L.R. Andreas,
2de werktuigkundige aan
boord van het ms. „Leti”
die met deze opname de
maandelijkse fotoprijs van
Rp. 50.— heeft gewonnen.

Gedrukt bij N.V. Visser & Co.
Djakarta

Record-aantal jubilarissen

Dit nummer staat (met 5 volle pagina's) practisch in het teken der jubilarissen, die in de maand Augustus het feit hopen te herdenken dat zij 25 jaar of langer bij onze maatschappij in dienst zijn. Het zijn er deze maand maar liefst 36, waarbij wij speciaal mogen vermelden dat er zich onder hen 2 dames bevinden, die op 1 Augustus 35 jaar in KPM-dienst zijn!

Vanuit dit redactie-hoekje willen wij deze jubilerende werkers van harte gelukwensen. Nog vele voorspoedige jaren!

De „Generaal Michiels” aan de kant van de eerste binnenhaven te Tg. Priok.

(foto: studio Tong & Tim)

Het ms. "Houtman" tewater gelaten

Mevrouw E. C. W. de Koe-d'Arnaud verrichtte de doopplechtigheid

Als laatste van de serie van vier is op Zaterdagmiddag 12 Juli van een der hellingen van C. van der Giessen & Zonen's Scheepswerven N.V. te Krimpen aan de IJssel te water gegleden het motorvrachtschip de „Houtman”.

De echtgenote van onze directeur, Mevrouw E. C. W. de Koe-d'Arnaud verrichtte de doopplechtigheid.

Namens de Raad van Bestuur onzer maatschappij, die bijna voltallig aanwezig was, sprak onze directeur in Nederland, Jhr. I. H. A. Backer.

Het ligt in de bedoeling van de directie van de werf om de „Houtman” omstreeks December a.s. op te leveren.

Vlak voor het ter perse gaan van dit Augustus-nummer ontvingen wij uit Nederland een uitvoerig verslag alsmede enige fraaie foto's van deze tewaterlating; e.e.a. zullen wij in ons volgende nummer publiceren.

ZEEVAARTSCHOOL "Abel Tasman" te Delfzijl bestaat in November 1956 100 jaar

In verband met het feit, dat op 17 November 1956 de Zeevaartschool „Abel Tasman” honderd jaar bestaat, ontvingen wij van de directeur van deze school onderstaand schrijven, met het verzoek e.e.a. in „de Uitlaat” te willen publiceren, aan welk verzoek wij met genoegen gevolg geven.

Aan alle oud-leerlingen van de
Zeevaartschool „Abel Tasman”
te
DELFIJL

17 November 1956 bestaat onze school 100 jaar.

Dit feit dient uit de aard der zaak gevierd te worden. Gedacht wordt aan een grote reunie te Delfzijl, waarbij alle Tasmanen elkaar weer zullen ontmoeten. Het hangt voornamelijk van U oud-leerlingen af, hoe dit feest zal worden. Plannen bestaan o.a. om een grote gemeenschappelijke maaltijd te organiseren.

In de eerste plaats moeten wij zoveel mogelijk namen en adressen hebben van oud-leerlingen, zodat zoveel mogelijk oud-leerlingen aanwezig zullen zijn op deze dag.

Verder bestaat er nog steeds geen Vereniging van oud-leerlingen van de „Abel Tasman”. Dit zou een mooie gelegenheid zijn om over te gaan tot stichting van een zodanige vereniging.

Ook wordt gedacht aan het oprichten van een gedenkteken in de school voor de gevallen tijdens de 2de wereldoorlog. Elke school heeft reeds een zodanig teken, waar namen van deze gevallen op staan, zodat deze oud-leerlingen daarmede geëerd worden. Nagelaten betrekkingen hebben dan een plaats waar zij hun geliefden kunnen herdenken, terwijl wij op de school steeds op de daarvoor aangewezen dag, deze doden kunnen eren. Hiermede zou tevens een teken gegeven zijn van verbondenheid van de leerlingen van de Abel Tasmanschool.

Velen hebben veel aan deze school te danken en hebben nog banden met Delfzijl.

Ik verzoek dus alle oud-leerlingen zo spoedig mogelijk hun naam en adres en ook namen en adressen van andere oudleerlingen, die hun bekend zijn op te geven aan de directeur der school.

U hoort dan verder wel van ons.

Namens het voorlopige comité :
S. J. POSTHUMUS
directeur

FEEST IN KAASSTAD

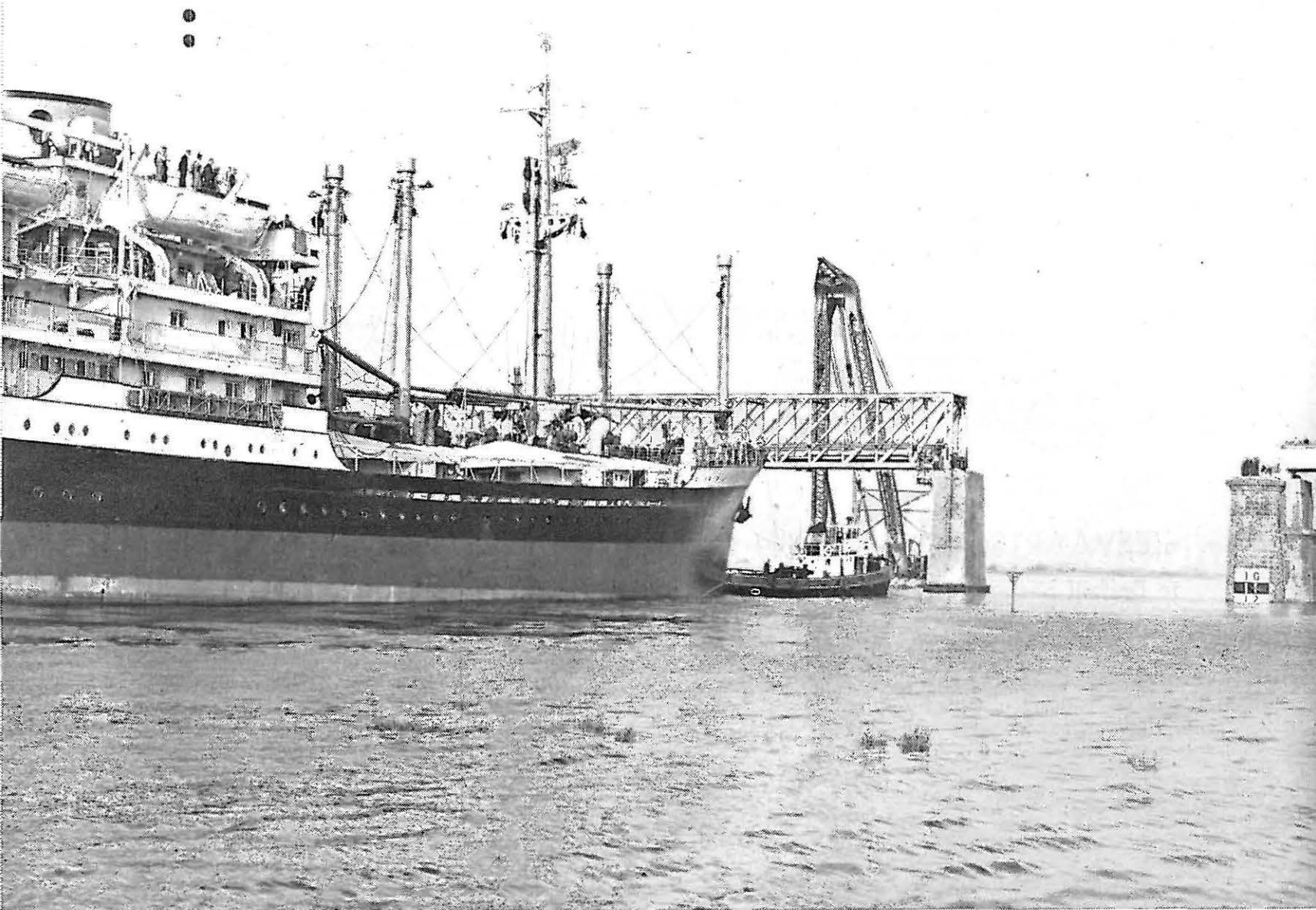
De kleine stad Alkmaar houdt er een heel grote faam op na: het is zo'n beetje de kaas-hoofdstad van de wereld. Elk jaar komen er ongeveer 300.000 toeristen uit binnen- en buitenland de Vrijdagse kaasmarkt bezoeken en in het drukke seizoen is de toeloop zó groot, dat men een speciale toeristentrein van Amsterdam naar Alkmaar laat rijden, de zogenaamde kaas-expres.

Alkmaar heeft bovendien nog een apart plaatsje in de geschiedenis van Nederland. Deze stad was namelijk de eerste in de tachtigjarige oorlog, die met succes een belegering door de Spaanse overheerser weerstond. Men zegt nog steeds „Van Alkmaar begint de victorie” en iedereen in Nederland kent dit fraaie spreekwoord.

Thans heeft Alkmaar zich opgemaakt om van 21 Juli tot 15 Augustus zijn zevenhonderd-jarig bestaan te vieren. Het is begrijpelijk voor zulk een toeristische stad, dat het feest bijzonder internationaal zal zijn. Uit heel Europa, ja zelfs uit Canada, komen muziekkorpsen, dansers, sportlieden, parachutisten en andere attracties om hun kunsten te vertonen, allemaal ter ere van het jarige stedeke. Slechts één nationaliteit ontbreekt op het programma: de Spaanse. Misschien herinneren die Spanjaarden zich nog altijd hoe verschrikkelijk zij een kleine drie honderd jaar geleden klop kregen van die Alkmaarders, de kerels die zich toen al de kaas niet van het brood lieten eten.

HAAIEN-INVASIE IN WADDENZEE

Het komt de laatste tijd meermalen voor dat de Waddenzeevissers haaien in hun netten hebben. Meestal kleine exemplaren, die dan weer over boord worden gegooid. Schipper Veltman uit Harlingen had niet minder dan 70 van deze dieren in zijn garnalennet en bovendien nog een inktvis. Het waren jonge haaien van 50 tot 60 cm lengte, maar gezien het grote aantal heeft de visserman de vangst maar meegenomen om haar te laten vernietigen. Deze vraatzuchtige beesten brengen nogal wat schade aan de visstand en kunnen, volwassen geworden, ook grote schade aan de netten veroorzaken. Zo had kortgeleden een andere Harlinger visser in zijn ansjoviskuil een haai van 1,50 m lengte, die een grote ravage aangericht heeft.

*Dank zij de welwillende medewerking van de Nederlandse spoorwegen kan de „Schouten” door de geopende Baanhoek-spoorbrug
(foto: J. L. du Parant — Dordrecht)*

Het m.s. „Schouten” ging door geopende Baanhoek-spoorbrug bij Sliedrecht

**Schouwspel nog nooit eerder vertoond
Brugdeel als een veertje gelicht**

In de vroege ochtend van Zaterdag 19 Juni is het nieuwe ms. „Schouten”, voor rekening van onze maatschappij gebouwd bij Bijker's Aannemingsbedrijf N.V. te Gorinchem, vandaar vervoerd naar Rotterdam om gedokt te worden, waarna de proefvaart zou kunnen plaatsvinden. Op die Zaterdagochtend zou de „proef” worden genomen om een overspanning van de spoorbrug bij Baanhoek er even tussen uit te nemen om een groot schip door te laten.

Het experiment met de brug is uitstekend geslaagd. Tevens was het een historisch moment, daar nog nimmer eerder een stuk uit de brug is verwijderd om er een schip door te laten.

De „Schouten” was „los”

Zoals het bij een tewaterlating steeds de gewoonte is, zo is het dat ook bij allerlei andere gelegenheden in de scheepvaart, dat men zich stipt aan de tijd houdt. Zaterdagochtend viel dit speciaal op. Er was bepaald, dat bij het wegslepen van het m.s. „Schouten” van Bijker's Aannemingsbedrijf N.V. te Gorinchem, om 4.20 uur de brug zou

worden ingehaald en zo was het ook inderdaad. De heer E. Huizinga, directeur van de werf, die de gehele nacht bij het schip was geweest, en maar even tijd had gevonden om zich te verfrissen, was de laatste die aan boord ging en hij had nog maar juist de loopbrug verlaten, of door een kraan werd het gevaarte gegrepen en naar de wal gedraaid. Het grote moment zou spoe-

dig daar zijn, dat de „Schouten” los was en door de sleepboten weggebracht zou kunnen worden naar Rotterdam: de beroemd geworden tocht, waarbij de Baanhoekbrug „genomen” moest worden.

De andere officiële personen bevonden zich al aan boord, zoals Jhr. Backer, onze directeur in Nederland, diens dochter Jonkv. Backer, die op 11 Ja-

De operatie „Baanhoek” is gelukt — de „Schouten” kan haar weg naar Rotterdam ongestoord voorzetten.

(foto: J. L. du Parant — Dordrecht)

nuari van dit jaar de laatste beletselen bij de stapelloop van de „Schouten” had weggenomen, Ir. F. de Rooy van de afd. Scheepsbouw onzer maatschappij, bijgestaan door de opzichters Roskam en Van der Vegte, de heer De Bakker van de machinedienst van de K.P.M., de eerste stuurman Koeslag, de heer De Knecht, bedrijfsleider van Bijker's N.V. en voorts personeel van de werf en van de firma's A. de Hoop te Rotterdam, Bronswerk te Amsterdam en van de Ned. Stoomsleeptbootdienst v.h. van P. Smit Jr. te Rotterdam. De gezagvoerder voor deze reis, de wal-kapitein B. van den Heuvel van P. Smit, stond op de commandobrug en begon met zijn bevelen te geven.

Een kleine tegenvaller

Om half vijf waren de trossen los en zou de vaart kunnen beginnen. Hierbij deed zich echter een kleine tegenvaller voor. De sleeptboot van P. Smit, de

„Engeland”, kwam in actie aan de boeg en de „Amerika” begon te „malen” aan de achterzijde. Beide sleeptboten trokken recht de Merwede in om op die manier de „Schouten” van haar plaats te halen. Niettegenstaande de geweldige kracht, die beide boten konden voortbrengen (700 pk), was er geen verroeren in het grote schip te bekennen en enige spanning was aan boord voelbaar geworden. Kapitein Van den Heuvel had de situatie echter spoedig door, fluitsignalen klonken en de sleeptboten gingen een andere tactiek volgen. Om beurten trokken zij de „Schouten” aan stuurboord- en aan bakboord-zijde, zodat door deze wrikkende beweging er na een tiental minuten enig „leven” in het schip kwam. De slagen werden steeds groter en het was duidelijk, dat de „Schouten” met het middenschip aan de grond zat. Dit was ook verklaarbaar, daar er geballast was en het schip dus dieper was komen te liggen.

Vlot

Gelukkig bleek dit oponthoud niet van ernstige betekenis te zijn op het verdere verloop van de reis. Om 5 uur was de „Schouten” vlot en toen konden beide sleeptboten het schip de rivier in trekken, waarna de vaart in westelijke richting begon. Inmiddels hadden zich verschillende belangstellenden op de kade geposteed en natuurlijk werd er hartelijk gewuifd, als gold het een afscheid voor goed. Dit was het ook. De „Schouten”, het tot nu toe grootste schip, dat ooit op een Gorcumse werf is gebouwd, zou haar „geboortestad” voorgoed verlaten.

Het was een prachtig gezicht het schip op de rivier te zien voortgaan. Het beloofde alle goeds en dat is het ook geworden. Het is een goede vaart geweest, waarbij zich verder geen moeilijkheden hebben voorgedaan.

(vervolg op pag 6)

Toen het schip haar gang eenmaal had begaf de „Amerika” zich ook naar voren om de „Engeland” daar te assisteren en zo ging het met een 8 km-vaartje naar de Baanhoekbrug toe.

„Hoe zou het daar met de werkzaamheden staan?” vroeg men zich aan boord af.

„De brug is er al uit!”

Lang behoefde men niet op een antwoord te wachten. Nog vóór Sliedrecht gepasseerd werd, kwam een nijdig motorbootje aangepuift met o.a. de heer Bijker, die de leiding bij de Baanhoekbrug had, aan boord. Zo spoedig als het mogelijk was werd er geroepen „de brug is er al uit!”. Het motorbootje bleef nog even om het reuzenschip ronddraaien en verdween toen weer in de nevelige verte. Toen de „Schouten” echter om de laatste bocht ging, konden alle opvarenden zich er van overtuigen, dat geen enkel beletsel meer in de weg stond voor een vrije doorvaart, iets, dat tot nu toe uniek in de geschiedenis van de Baanhoekbrug is geweest.

Zo geschiedde het, dat de Spoorwegen terwille van een particulier een brug op een wel zeer radicale manier hebben geopend, dat het treinverkeer enige uren is stil gelegd; dat er autobussen gingen rijden en dat er Zaterdagmorgen een schip van ruim zestien meter breed door een kunstmatig geschapen doorvaartruimte van zo'n 24 meter kon manoeuvreren.

Het grote moment

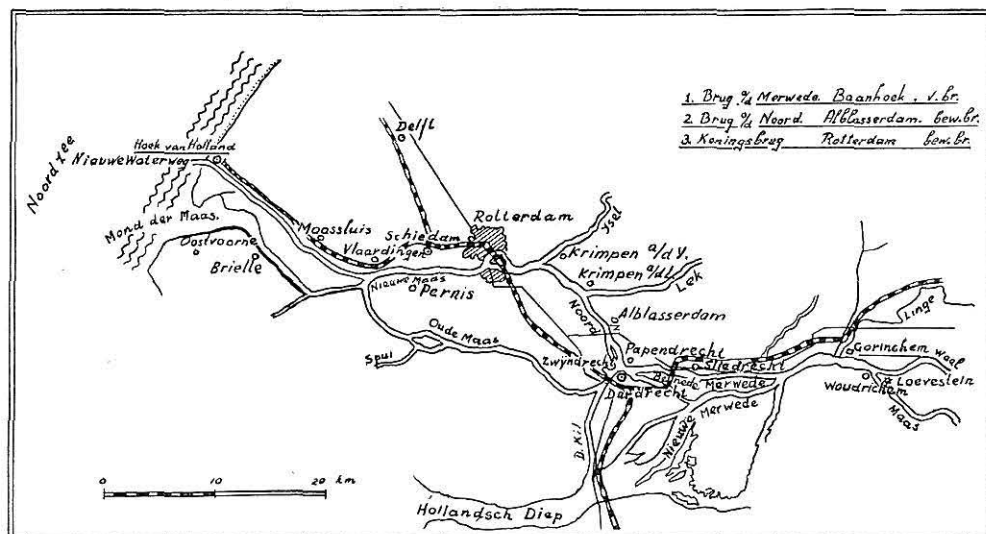
Het werd stil aan boord. Niemand zei meer iets en de spanning werd voelbaar. Allen keken naar de brug, die daar voor hen lag, één der bogen ontbrak, maar aan de westzijde kon men de bok „Heracles”, de op één na grootste bok van Nederland met een hefvermogen van 250 ton, zien liggen en deze had het ontbrekende brugdeel in zijn takels hangen.

Iets werd de vaart verminderd, alle voorzorgen werden genomen en de mannen aan de ankerlieren stonden op hun post. Er mocht zich eens iets voordoen.....

Naar gelang de brug naderde steeg de spanning aan boord en naar gelang de „Schouten” naderde steeg de spanning aan de wal en op de beide pijlers van de brugopening.

De overspanning had wel een lengte van 30 meter en de breedte van het schip was bijna 17 meter, maar voor de doorvaart was er niet zo heel veel ruimte meer over.

Op de hem eigen kalme wijze dirigeerde kapitein Van den Heuvel de

roerganger en toen de „Schouten” vlak bij de brug was, lag zij precies goed om er door te varen. De „Engeland” hield de kabel gespannen, terwijl de „Amerika” zich had losgemaakt en meer aan de zuidzijde onder de brug doorvoer. Toen was het grote moment daar en keurig schoof het grote gevaarte met zijn 35 meter hoge mast door de geopende brug. Onder ademloze stilte werd 't geheel door allen meebeleefd.

„Operatie Baanhoek” volledig geslaagd

Een simpele stoot op de scheepshoorn van de „Schouten” was het teken, dat de „Operatie Baanhoek” geslaagd was. Er was echter heel wat aan vooraf gegaan, voor het zover was. Een vijftal kabels was reeds afgesneden en over de rivierbodem geleid. Daarvoor hebben o.a. mannen van de P.T.T. gezorgd. Het G.E.B. van Dordrecht had een speciaal stopcontact voor de electriciteitskabel op de brug gelegd en het gemeentelijk gasbedrijf van Dordt heeft Zaterdagochtend de gasbuis, die over de brug naar Papendrecht loopt, aan beide zijden afgesloten. Tevoren was reeds de gashouder aan de Veerweg te Papendrecht geheel gevuld, opdat er geen stagnatie in de gaslevering zou optreden.

Om half vier was de brug al bezet door een aantal arbeiders en toen om 5.10 uur de laatste trein vóór de operatie was gepasseerd, kwam de zware bok „Heracles” van de N.V. Kraayeveld's Transportmaatschappij uit Rotterdam in actie. Aan de noordelijke overspanning werden twee trossen bevestigd van een diameter van 45 mm en om 5.45 uur kon de heer P. F. van der Waal, die voor de Koninklijke firma Penn en Bauduin uit Dordrecht de leiding had bij de werkzaamheden, het sein tot hijsen geven. Het stalen gevaarte hing als een schommelwieg in de takels. Het was voor de „Heracles” maar een peuleschilletje, daar de brug „maar” 135 ton woog.

Terwijl een sterke gaslucht over de brug stroomde, wachtte men aan weerszijden van de kloof op de komst van de „Schouten”, die toen juist Hardinxveld gepasseerd was. Gedurende twee en een half uur heeft de boog in de takels gehangen en toen verscheen de „Schouten” om de laatste bocht.

Stille groet aan twee zusterschepen

Het vroege uur was voor hen, die in het geheel veel belangstelling hadden, geen onoverkomelijk bezwaar geweest om op de dijk aanwezig te zijn. Het zag er zwart van de mensen, die, toen de „Schouten” door de brug was, in beweging kwamen en met het schip gingen meelopen en fietsen. Vele auto's stonden er geparkeerd. Het was dan ook een machtig gezicht om het zeeschip van zo nabij te zien voortglijden. Op die plaats komt de dijk vlak aan de rivier en vandaar had men een goed gezicht op de doorvaart. De „Kil” van Rijkswaterstaat heeft het schip op de gehele reis begeleid. Bij de brug werd zij geassisteerd door de „Noord” en de „Volkerak”, eveneens van Rijkswaterstaat, om het „verkeer te water” te regelen. Toen dan om 7 uur de Baanhoekbrug was gepasseerd, werd er door de sleepboten die nu weer samen aan de voorzijde trokken, een schepje op gedaan, want nu was het zaak om op de juiste tijd de bruggen over de Koningshaven te Rotterdam te passeren.

Om even voor acht uur kwam de „Schouten” voorbij Dordrecht en om 8.30 uur ging zij door de opklapbare boog van de brug over de Noord bij Alblassterdam.

Bij de firma Boele te Bolnes zag men het zusterschip „Van Waerwijk”, dat in afbouw was, liggen en op de helling van de firma Van der Giessen te Krimpen a/d IJssel lag nog de „Houtman”. Natuurlijk werd vol belangstelling door

Een nachtfoto van het in aanbouw zijnde motorschip „Schouten”, liggende aan de werf bij Bijker's Aannemingsbedrijf n.v. te Gorinchem.

de opvarenden van de „Schouten” gekeken naar deze beide gelijkwaardige zusterzeeschepen en op die wijze werd 'n stille groet aan hen gebracht.

Naar Dok II van Wilton-Feijenoord

Ook weer op de juiste tijd kwam de „Schouten” juist op tijd voor de bruggen over de Koningshaven. Juist te voren had de bok „Heracles” de „Schouten” ingehaald en hieruit konden de opvarenden opmaken, dat de brug weer in haar oude toestand was teruggebracht. De „Heracles” had er een goede gang in en wilde ook de Rotterdamse bruggen op tijd halen, anders moest er gewacht worden, voordat de hefspoorbrug weer open zou gaan.

Na de Rotterdamse havens kwam al spoedig de werf van Wilton-Feyenoord te Schiedam in het zicht en daar kwam ook de havenloods aan boord, die het schip keurig het dok in dirigeerde. Het einde van de reis was daar volbracht

en de gasten gingen van boord. De klok wees 11 uur aan. Een groep werklieden besteeg de steile trap en nam 't schip volledig in bezit, want nu moest er weer hard worden aangepakt. De schildersploeg ging aan het werk. Reeds was er de vorige dag en avond geschilderd en dat was ook duidelijk merkbaar aan de verflucht, die nog in de hutten en gangen hing.

In het dok werden de laatste onderwatervoorzieningen getroffen, zodat op Woensdag 23 Juni d.a.v. de technische proefvaart kon plaatsvinden, waarna het schip geheel zal worden afgewerkt en aan onze maatschappij zal worden overgedragen.

Op die 19de Juni, toen het ms. „Schouten” door de geopende Baanhoek-spoorbrug werd gesleept, arriveerde het zusterschip de „Roggeveen” na een voorspoedige reis voor de eerste maal te Tg. Priok.

(ontleend aan het „Nieuwsblad voor Gorinchem en Omstreken)

De schuiten zwierven af en aan

De schuiten zwierven af en aan, Zij komen op de wind te staan, en gaan geduldig overstag, en zwaaien door den langen dag van licht en lieven zonneschijn zo blij, omdat ze buiten zijn.

Zo blij, omdat de waterkoelte rond hun forse borsten spoelt, omdat de jonge wereldwind hun zwarte zeilen fel bemint, en dringend met zijn volle druk hen trillen doet van diep geluk.

Zo gaan zij altijd af en aan. Ik mag ze door de zon zien gaan, mij voelen als een zonnekind, en drinken van de wijde wind, en als die schuiten dankbaar zijn en blij, omdat we buiten zijn.

Jan Prins

De muze op de "Plancius"

Vele gebeurtenissen zullen zich in het thans 30-jarig bestaan van onze „Plancius” hebben afgespeeld. Het vervoer in de loop der tijden van duizenden passagiers in allerlei schakeringen brachten haar ook zeker romantiek en avontuur, waarbij het echt menselijke in de vorm van een „lach en een traan” haar wel niet bespaard zal zijn gebleven.

Het lied van de zee kwam uit haar element, het gebulder der kanonnen en uiteen spatten van hommen leerde zij kennen in een lange oorlogsperiode. Hoe bijzonder interessant zouden dan ook de mémoires van onze „Grand Old Lady” kunnen zijn en hoeveel wijze lessen zou zij ons kunnen leren, vooral over de betrekkelijkheid van alles om ons heen. Op haar levensavond kwam er dan kort geleden weer een nieuwe belevenis. Wij, haar huidige vaste bewoners, mochten dit meebelevan. De aankondiging was zakelijk kort: overgevoerd zouden worden van Surabaya naar Makassar en terug in de 1ste en 2de klas het „Symphonie-orkest van Djokja”, samengesteld uit leerlingen van de muziekschool aldaar, totaal 83 man sterk, w.o. 15 dames.

Onze belangstelling en nieuwsgierigheid werd met dit bericht sterk opgewekt. De muze was in aantocht naar ons schip en uit een richting waaruit wij haar niet verwachtten.

Met een volgeboekt schip, waarbij ook 83 jeugdige musici, met inbegrip van leiders en leraren zich moeten inschepen, krijgt men uiteraard een bont aspect. De meegedragen instrumenten ingepakt in van buitenaf gezien nogal vreemdsoortige muziekkisten en dozen trokken onmiddellijk sterk de aandacht. Het goede humeur van de muziekjeugd liet de gulle lach over en langs de dekken schateren. Voor velen was dit de eerste zeereis, het scheepsleven en alles wat daarmee verband houdt was uiteraard voor hen een grote onbekende.

Voor de scheepsleiding was dit alles zeker niet onaantrekkelijk, aangezien zij thans mee kon werken aan het geven van eerste reisindrukken aan deze nog onbevange en onervaren passagiers.

Het eerste contact met de leiders van het muziekgezelschap, de heer en mevrouw Soenarjo, de dirigent en enkele leraren bracht onmiddellijk een prettige sfeer en onderling goed begripen. Vele regelingen moesten worden getroffen om een goed verloop van alles

en nog wat te verzekeren. De weergoden waren op deze muziekreis ons gunstig gezind en met stralende zonneschijn werd in vroege morgenuren van de Zondag de rede van Buleleng aangelopen. Het aanlopen van de rede bracht de jeugdige reizigers van uit het verre Djokja de eerste kennismaking met hun marine. Het vlaggeschip de „Gadja Mađa” lag ter rede met enige korvetten waardoor de rede meer dan anders vol vertier was.

Onze kennismaking met de leden van het orkest kwam op deze Zondagochtend. Het geheel gaf een indruk van levenslustige jonge mensen die zichtbaar genoten van de eerste aanraking met het avontuur. Tijdens ligtijd van de „Plancius” te Makassar zouden enkele concerten worden gegeven en oefenen op deze Zondagochtend werd door de leiding nuttig en gewenst geacht. Zo werd dan in onderling overleg tijdstip, duur en plaats voor het oefenconcert vastgesteld, nl. van 10 tot 11 uur v.m. in de 1ste klas rooksalon. Aankondiging op het publicatiebord verzocht de overige passagiers de 1ste klas rooksalon vrij te maken en precies op tijd klonken op de rede van Buleleng de eerste klanken van de in grote ernst musicerende leden van het symphonie-orkest Djokja. Na vertrek Buleleng op de middag kwam het spontane voorstel om 's avonds voor de scheepsofficieren en bemanning en de 1ste en 2de klas passagiers het programma te doen horen dat gespeeld zou worden te Makassar. Het aanbod werd dankbaar aanvaard, het programma zag er aantrekkelijk uit, nl. voor de pauze werken van de oude meesters en na de pauze ook muziek en zang in westerse stijl van Indonesische componisten. Het concert zou om 20.30 uur aanvangen in de 1ste klas rooksalon. De jongens en meisjes van het jeugdorkest waren in stemmig zwart-wit, de passagiers hadden gehoor gegeven aan het verzoek zich te kleden zoals voor een concertbezoek gebruikelijk. Precies op tijd werd aangevangen, het was een boeiend gezicht het volle orkest in de voorgeschreven opstelling te zien opgesteld, met strijk, blaas en slagwerk compleet. Als *Schipper* werd een voorwoord ter inleiding gesproken.

De verwachtingen waren gespannen, wat zou dit nog jonge „Symphonie-orkest” ten beste kunnen geven.

Het programma zag er als volgt uit:

1. Overture Alceste (C. W. Gluck)
Symphonie-orkest
2. Romance in f op. 50 (L. van Beethoven)
Viool-solo door Sujono met orkest-begeleiding
3. Andante en menuet uit de 6de symphonie (Jos. Haydn)
Symphonie-orkest

4. Concertino voor clarinet en orkest op. 26 (C. M. von Weber)
Clarinet-solo door Suharjo met orkest-begeleiding
pauze
5. Hallelujah (W. A. Mozart)
Sopraan Aisjah Gani
met orkest-begeleiding
6. „O hope within my bosom” —
aria uit de opera „Xerxes” (G.F. Händel)
Bas Subastjarjo met orkest-begeleiding
7. „Che faro senza Euridice” uit de opera „Orfeo e Euridice” (C.W. Gluck)
Mezzo-sopraan: Tineke
met orkest-begeleiding
8. „M'appari tut'amor” uit de opera „Martha” (F. von Flotow)
Tenor: Djanad met orkest-begeleiding
9. „Indonesia subur” (Moh. Sjafai)
Koor en orkest
10. „Tanah Air” (Iskak)
Koor en orkest
11. „Ati radja” — volkslied (arr. Nicolai)
Solisten: Aisjah Gani en Sutopo
12. Api kemerdekaan (Djoko Lelono)
Koor en orkest.

Bij de opening met de ouverture uit de opera Alceste kon men een speld horen vallen. Zacht deinde het schip, begeleid met het bruisen van het voorbijvliedende water. Door de goede inzet en enthousiasme van spel en voordracht ging men zich werkelijk wanen in een concertzaal. Voor velen onder ons was het geheel een openbaring. Deze jeugdige Indonesische musici waren slechts een tweetal jaren aan de muziekschool Djokja voor westerse muziek verbonden. Gezien deze betrekkelijk korte tijd waren de prestaties zéér bevredigend en wisten zij reeds hun gehoor te boeien en tot gul applaus te brengen. De vioolsolo in de romance in F groot van Beethoven en het Concertino voor clarinet en orkest van Von Weber waren zeker hoogtepunten voor de pauze. Zonder overdrijving kon bij de pauze worden gezegd dat het orkest de sympathie en enthousiasme van de toehoorders had gewonnen. Na de pauze kwam de zang met vol orkest, waarin naast Mozart, Händel, Gluck, v. Flotow,

— Maar zuster, waar hebt u geleerd zo te temperaturen? —

ook de composities ten gehore werden gebracht uit eigen land.

In het bijzonder waren wij geïnteresseerd in de westerse muziek van Indonesische componisten. Deze eerste kennismaking was voor ons verrassend, vooral het „Tanah Air” van Iskak was van schone klank waarbij de omlijsting van het koor machtig mooi klonk. De solo-zangers en zangeressen zongen met gevoel en élan, Mej. Aisjah Gani en Tineke waren als sopraan en mezzo-sopraan in uitstekende vorm en zijn zeker beloften voor de toekomst.

Het einde bracht geestdrift en applaus. In ons dankwoord konden wij onze oprechte bewondering naar voren brengen met de reeds bereikte resultaten,

met de wens dat ieder beziel zou blijven met de wil te streven naar verdere vervolmaking van dit nog jonge symphonie-orkest. Als slot van onze peroratie meenden wij als burgervader van het drijvende muziekdorp onze waardering en erkentelijkheid het beste naar voren te kunnen brengen door het verlenen aan dit orkest van het neven praedicaat van „Symphonie-orkest Plancius”. Met instemming werd deze mededeling begroet en daarna in de sfeer van een genoeglijk groot gezin van een koele dronk genoten. Toen wij omstreeks het middernachtelijk uur nog even op de brug waren konden wij terugzien op een geslaagde avond. Een avond waar de muze een bezoek had gebracht aan onze

goede trouwe „Plancius” en aan „The Grand Old Lady” een kostelijke herinnering nalatend. Voor ons zal deze muziekavond vooral betekenis hebben om het feit, dat wij weer eens hebben kunnen constateren hoe goede muziek een bindmiddel is tussen mensen ongeacht hun levensbeschouwing, aard en aanleg. Dat dit in de samenstelling van het jeugdorkest met haar leden uit alle delen van Indonesië zo treffend in de onderlingen goede harmonie tot uiting kwam, geeft vertrouwen in haar toekomst en is alleszins een gelukwens waard voor de leiding, dirigent en leraren van de muziekschool te Djokjakarta.

H.A.C.

OP initiatief van de heer H. A. Corsten, gezagvoerder van het ss. „Plancius”, zullen aan boord van dit schip te Tg. Priok een aantal contact-avonden worden gehouden, waarvoor de verschillende afdelingen van het hoofdkantoor om de beurt worden uitgenodigd.

Op Donderdag 8 Juli j.l. waren de leden van de afdeling Vervoer met hun dames als eersten aan de beurt om een avondje op de „Plancius” door te brengen. Na de begroeting en kennismaking werd een koele dronk genoten, waarna Kapitein Corsten de gasten en zijn of-

Contact-avond

aan boord van het s.s. „Plancius”

ficiëren toesprak. Hij zei o.m. te hopen, dat de contact-avonden, waarvan de bedoeling is dat „schip” en „wal” ook eens buiten de zakelijke sfeer met elkaar omgaan, in de smaak zouden vallen. In het vervolg van zijn toespraak verliet gezagvoerder Costen het terrein van de ernst en vond gelegenheid om VRV in het algemeen en de heer Knoppien als Chef van deze afdeling in het bijzonder, in het zonnetje te zetten. Uiteraard liet laatstgenoemde dit niet op zich zitten en diende op de hem eigen wijze van repliek.

Het hierop volgende etentje (zgn. „lopend buffet”) werd dermate gewaardeerd, dat de kok voor het voetlicht moest komen om een ovatie in ontvangst te nemen.

Vervolgens werd nog gedanst op het dek en wat bijeengezeten voor een praatje en een glaasje in de salon, tot dat het weer tijd werd om afscheid te nemen. Een genoegelijke avond!

Ook te Surabaia en Makassar hebben soortgelijke contactavonden aan boord van de „Plancius” plaatsgehad.

Gezagvoerder H. A. Corsten spreekt de genodigden toe.

(foto: studio Tong & Tim)

Staande aan de „Plancius”-dis: in het midden v.l.n.r.: mevrouw Knoppien, gezagvoerder H. A. Corsten en de chef Vervoer de heer A. H. Knoppien. Geheel links de heer E. L. Rabé, adj. chef afd. Vervoer.

(foto: studio Tong & Tim)

Archipel-vaart in het verleden

door
G. Knippenga.
IV.

Op het zoutvervoer in het bijzonder en de geleidelijke ontwikkeling van de particuliere vaart in het interinsulaire verkeer in het algemeen, hopen wij t.z.t. nog terug te komen. Het laatste onderwerp zal meer oppervlakkig moeten zijn in verband met het ontbreken der nodige archiefstukken.

Laten wij ter illustratie der moeilijkheden waarvoor de zeilvaartkapiteins vaak kwamen te staan, nog enkele abnormale reizen van Gouvernements-charters hier navertellen. Het is immers altijd zo, dat men van een normaal verloop praktisch niets hoort en het als vanzelfsprekend wordt aangenomen, dat alles zonder moeite in orde komt, alhoewel er misschien aan het welslagen ener onderneming dikwijls meer bekwaamheid en inspanning te pas komt dan aan een minder geslaagde. Uit de publicatie van de minder fortuinlijke reizen wordt dan maar al te spoedig geconcludeerd, dat er over het geheel „something wrong” is. Dit nu is geenszins onze bedoeling. Wij hebben hier immers met pioniers te doen, voor wie men niets dan alleen maar respect kan hebben en men moet alle voorvallen nu eenmaal afmeten naar de tijd, waarin ze zich afspeelden.

Wij hebben in deze kolommen reeds een paar strubbelingen in de Westmoesson signaleerd. Dat door deze weersomstandigheden sommige schepen hun bestemming niet konden bereiken, moge met de volgende voorbeelden worden aangetoond.

De schoener „Active”, gevoerd door F. Brouw, vertrokken van Batavia naar Muntok (in Januari 1820) kon „uithoofde van het onstuimige weder” haar bestemming niet halen en liep Joana als noodhaven binnen.

De brik „Mansoor” van Sarief Kassiem Bin Aly Bargabo vertrok in November 1817 van Surabaia naar Banka, kon dit eiland even wel niet bereiken en kwam op 8 Januari 1818 van een verloren reis te Batavia aan. In Februari wordt het schip dan met dezelfde lading (rijst en zout) naar de Molukken gezonden, doch brengt het niet verder dan Makassar, waar het zijn lading lost. In Augustus 1818 gaat het dan de eerste reis wederom proberen met een lading rijst van Surabaia, bereikt dan inderdaad Muntok en Sungei Liat. Als het schip in de laatste haven tin overneemt, wordt het overvallen door zeeroovers. Hoewel het schip zwaar is gehavend, weet de gezagvoerder te vluchten en komt weer met zijn restant rijst en de

reeds overgenomen tin, met welke laatste lading hij feitelijk naar Batavia moest, te Surabaia terecht. Met Sarief Kassiem wordt volledig afgerekend, hij krijgt zelfs nog een vergoeding voor de schade, toegebracht aan zijn schip „Mansoor”.

Minder goed kwam de gezagvoerder van de „Canton” er af. Dit schip vertrok op 5 April 1819 van Surabaia, bestemd voor de Molukken, arriveerde 10 April d.a.v. te Passaroeang voor completering der lading, vertrok uit deze haven op 20 April, om na enige dagen weer te Surabaia binnen te vallen „uithoofde van contrarie-wind en stroom”. Ondanks protest van de kapitein, die het nog eens wilde proberen als wind en stroom gunstiger waren, werd de lading overgeheveld naar de „Dispatch”. De „Canton” werd „slecht bezeild” geacht en de kapitein krijgt, behalve verlies van zijn vracht, nog de extra kosten te betalen. De „Dispatch” bracht het er blijkbaar beter af; van het tegendeel hebben wij tenminste niets gelezen.

Kapitein H. Williamson werd op de zwarte lijst geplaatst. Met hem mochten geen charters meer worden afgesloten. Deze had namelijk in zijn bark „Mentor” 38 vaten buskruit, bestemd voor Padang, geladen. Op last van de eigenaar van het schip, W. Scott te Bengalen, werd deze gevaarlijke lading stilletjes in een prauw overgeladen, daar het schip een aanzienlijke hoeveelheid Spaanse matten aan boord had en die waren met het buskruit er bij niet te verassuren. De prauw, op slep-touw genomen, (het was in December 1822) werd door opkomend zwaar weer in Straat Soenda verspeeld. Toevallig spoelde de prauw met de vaten te Anjer aan, waardoor men achter de manoeuvre kwam.

De Resident van Pontianak rapporteerde in 1820 i.v.m. plaats gehad hebbende onlusten met de Chinezen, een zestal schepen, welke zout van Java hadden aangebracht, voor alle zekerheid te hebben aangehouden. Blijkbaar hadden de schepen ook meegevochten (de koopvaarders waren destijds behoorlijk bewapend, hoofdzakelijk tegen de aanvallen van zeeroovers) ter verdediging der etablissementen, want er werd voorgesteld de kapiteins een schadevergoeding te betalen voor het oponthoud en de verbruikte ammunitie te remplacieren. Voorschotten in geld en natura (rijst) waren te Pontianak reeds gegeven. Hier waren bij betrokken:

J.F. de Royer, voerende het schip „Experiment”.

C. Domingo, voerende de brik „Cornelia de Goede Hoop”.

Oey Tjin Kong, voerende de brik „Wilhelmina”.

Van Hutten, voerende de brik „Jonge Casporus”.

De Veer, voerende de schaloep „Onderneming”.

Merho, voerende de schoener „Jane Anne”.

Aan al deze kapiteins werd een schadevergoeding voor het oponthoud van 3 maanden gegeven. De gage van de gezagvoerder werd hierbij berekend op f 100.— per maand voor een schoener en f 150.— voor een gezagvoerder van een brik.

De Royer, die dan ook speciaal naar Batavia was overgekomen, kwam er royaler af. Behalve een extra gratificatie kreeg hij voor de kapitein van zijn „Onderneming”, waarvan hij tevens eigenaar was, f 155.— per maand en voor zichzelf niet minder dan f 332.— als kapitein van de „Experiment”. (dit zal dan ook wel verreweg het grootste vaartuig zijn geweest). Met het woord schip, dat telkens werd gebruikt, zal wel bedoeld zijn het Engelse „ship” (she is a lady), dat in het Nederlands een fregat of volschip voorstelde. In totaal beliepen alle schadevergoedingen ongeveer f 26.000.— en de Resident kreeg een briefje om zich in het vervolg wel eerst tweemaal te bedenken, alvorens tot soortgelijke kostbare maatregelen over te gaan. Tja, met scheepjes spelen is nu eenmaal een kostbare liefhebberij!

De afrekeningen van het Regeringsvervoer schenen in die dagen nogal langzaam afgewikkeld te worden. Op 1 Januari 1820 kwam althans deze instructie af: „om aan alle ambtenaren, die zulks incunibeert te kennen te geven, dat het de stellige begeerte van het Gouvernement is, dat Indonesiërs in het algemeen de grootst mogelijke tegenmoetkoming bij de lands-ambtenaren ondervinden in het invorderen van reclame op het Gouvernement en dat verre van zodanige personen eene scrupuleuze nakoming van formaliteiten, die hem meestal vreemd zijn, te eischen, aan hem integendeel alle zodanige faciliteiten behooren te worden verschaft als zonder 's Lands belangen te verwaarlozen kunnen worden bezorgd”.

Of deze opwekking heeft geholpen, zouden wij niet durven zeggen. In ieder geval zullen wij deze heren thans even de tijd geven en een aantal merkwaardige personages voor het voetlicht brengen: handelaren, die maar het liefst verre bleven van alles wat ambtenaar was, doch er op hun eigen wijze, hetzij direct of indirect, toe hebben bijgedragen, de handel door de scheepvaart,

vooral in de buitengewesten, tot ontwikkeling te brengen.

In de eerste helft der 19de eeuw stonden de meer afgelegen kustplaatsen (om van de binnenlanden maar niet te spreken) op de diverse eilanden in de Archipel buiten Java, dikwijls nog niet of nog maar zeer gering, onder een geregeld bestuur. In deze plaatsen zag men af en toe schepen met kooplieden verschijnen, die men beter bewapende vrijbuiters zou kunnen noemen. Het waren avonturiers (merchant adventurers), die niet alleen de gevaren der zee en kusten trotseerden. Zij zochten vooral naar goud, edelstenen en andere kostbaarheden, zoals specerijen (toen nog waardevolle artikelen), zeldzame houtsoorten en verder alles wat voor de ruilhandel belangrijk was.

Sommige hebben hun ervaringen zelf te boek gesteld, zoals b.v. John Dalton, die zijn reizen in de Singapore-Chronicle beschreef, welke artikelen door J.H. Moor in boekvorm werden bijeengebracht. Zo'n schrijver heeft het natuurlijk steeds bij het goede eind en ziet alleen maar de slinkse wegen en onrechtvaardigheden van anderen. Met zijn vriend, de Deen Heckster, vertrok

hij op 3 October 1827 met een introductie van de Sultan van Singapore op zak. Zijn reis per Boeginese prauw, vol avontuur, zoals alleen een journalist die beleven kan, zullen wij nog wel eens hier navertellen. Op 10 December 1827 bereikte hij Senerindan (Samarinda), alwaar hij door de Shavander als afgevaardigde van de Sultan van Coetei werd ontvangen. Volgens Dalton telde Samarinda ca. 300 prauwen en de handel was geheel in handen van Boeginezen en Arabieren. Zout werd van Makassar en tabak van Semarang aangevoerd; met deze artikelen werd ruilhandel met de Dajaks gedreven, waarvoor ze dan stofgoud, rottan, bijenwas en eetbare vogelnestjes terugkregen, die te Makassar of Singapore werden verkocht.

Volgens Dalton was het de praktijk van Engelse, Franse en Amerikaanse schepen in de Indonesische havens, de Nederlandse vlag te tonen en daar opium, kruit en wapenen met de bevolking te verhandelen. Met welk doel Dalton Koetei bezocht, ligt in het duister. Of hij op politieke, dan wel op economische inlichtingen uit was, is ons niet duidelijk. Ogenschijnlijk was

hij niet meer dan een op avontuur beluste gelegenheidsjournalist geweest. Veel voordelen heeft zijn reis hem in ieder geval niet opgeleverd, te oordelen naar het feit, dat hij bij zijn terugkeer te Batavia in 1829 onderstand aan het Nederlandse Gouvernement vroeg en kreeg voor zijn inlichtingen; hij was daar van alle middelen van bestaan ontbloot aangekomen. Niet minder dan 11 maanden heeft hij met reizen en trekken in de binnenlanden van Koetei zoekgebracht en vertelde daar heel wat van. Volgens zijn eigen verhaal wist hij toen zoveel van de handel en wandel der Sultans af, dat het hem slechts gelukt is om op uiterst slinkse wijze het land daar te ontvluchten, anders waren er beslist erger dingen gebeurd!

Per prauw zou hij weer naar Singapore terugkeren, doch hij kwam door slecht weer op de Celebes-kust (te Mamoejdje) terecht. Vandaar vroeg en kreeg Dalton hulp van de Gouverneur van Makassar, die hem met het particuliere schip „Fathal Hair” in April 1828 doorstuurde naar Batavia. Van zijn metgezel Heckster, met wie hij ruzie had gekregen en die liever op Celebes achterbleef, hebben we niets meer gelezen. (wordt vervolgd)

Tanker „Westertoren” tewatergelaten

Zoals wij in het Juli-nummer van „de Uitlaat” met een enkel woord reeds mededeelde, werd op 29 Mei j.l. ons eerste tankschip, het s.s. „Westertoren” bij de Rotterdamsche Droogdok Maatschappij tewatergelaten. Zoals u reeds bekend is, zal dit schip onder de vlag van de N.V. Nederlandsche Tank- en Paketvaart Maatschappij gaan varen.

De „Westertoren” wordt geheel gelijk aan de 50 tankers, die de Anglo-Saxon” in bestelling heeft en de toezicht op de bouw van genoemd schip wordt dan ook door de Technische Dienst van de n.v. Petroleum Maatschappij „La Corona” verzorgd.

De voornaamste gegevens laten wij hieronder volgen, opdat u zich enigszins een voorstelling kunt maken, wat voor schip dit worden gaat:

lengte over alles	169,40 m.
lengte tussen de loodlijnen ...	161,54 m.
breedte	21,10 m.
holte tot hoofddek	11,39 m.
zomerdiepgang	9,02 m.
bruto tonnage	12.200 ton
draagvermogen	18.000 ton
dienstsnelheid	14,5 knopen

De stoom voor de turbines en voor een gedeelte der hulpwerktuigen wordt geleverd door 2 Foster-Wheeler waterpijpketels, die eveneens door de R.D.M. zullen worden gebouwd. Ook de turbine-installatie, die zal bestaan uit een HD- en een LD-turbine, volgens het nieuwste ontwerp van Parsons, wordt door de R.D.M. gebouwd. Een overbrenging wordt tussen de turbines en de schroefas aangebracht, zodat de

schroef normaal met 100 omw/min. zal maken. De turbines kunnen in totaal 7500 APK leveren.

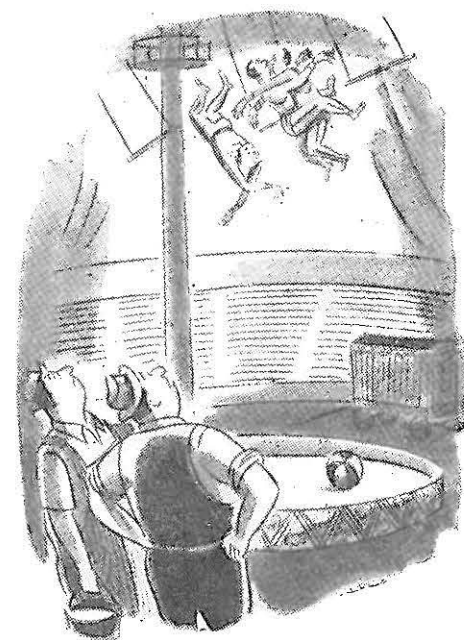
De lading zal worden verwerkt door 4 verticale centrifugaal-pompen, welke ieder door een turbine worden aangedreven. De capaciteit van elke pomp is 400 ton per uur, zodat de lading in een uiterst korte tijd gelost kan worden.

De huid wordt gebouwd met een systeem dat langs- en dwarsspananten combineert en is in grote secties van tevoren klaar gemaakt. Electrisch laswerk werd zeer uitgebreid toegepast. Twee langs- en 12 dwarsschotten verdelen de ladingruimte in 33 afzonderlijke tanks. Een voorcofferdam scheidt de ladingtanks van de dieptank en van het laadruim in het voorschip, terwijl de achtercofferdam tussen de ladingtanks en de machinekamer dienst doet als hoofdpompkamer.

Zowel in de bak als in de ruimte op het hoofddek onder de brug, bevinden zich tonnage-openingen en bergplaatsen. De dekhuizen op de brug en op de campagne bevatten de verblijven van de opvarenden. Deze worden allen in één-persoonshutten ondergebracht.

De dekwerktuigen bestaan uit een stoomankerspil op de bak, 2 stoomkaapstanders op de campagne en twee 5-tons stoomlieren voor de 5-tons laadbomen aan de voormast, terwijl enige een- en vijftonslieren de ladingslagen in de midscheeps kunnen bedienen.

De enige manier om moeilijkheden te voorkomen, is te bewijzen, dat u er niet bang voor bent.

— Er is er vast een die niet goed heeft getimed!

Op Vrijdag 16 Juli j.l. bracht de plaatsvervangend Hoge Commissaris van het Koninkrijk der Nederlanden, Baron van Ittersum, een bezoek aan ons koel-vrieshuis te Tg. Priok. De plv. HC (2de van links) werd ontvangen in het kantoor van onze chef CD, de heer J.J. Mulder. (foto: studio Tong & Tim)

Bij een temperatuur van -20°C . koort nu eenmaal een dikke winterjas. In het midden de plv. HC., Baron van Ittersum, in een der vele vrieskamers van ons koel-vrieshuis te Tg. Priok. (foto: studio Tong & Tim)

Nagekomen promoties per 1 Juli 1954

tot 2de werktuigkundige de 3de werktuigkundigen:
Tjan Kiem Liang, L. R. Andreas en Irzan.

tot 4de werktuigkundige de 5de werktuigkundigen:
J. Roos; A. Dekker; I. van den Berg en H. Masdorp

Onze hartelijke gelukwensen!

Ruimere toewijzing van emigratie-deviezen

Voor Nederlandse emigranten, die op of na 15 Juni '54 uit Nederland vertrekken, zijn de maatstaven, welke gelden bij het verstrekken van emigratie-deviezen, wederom verruimd. Voor gezinshoofden en alleen staande personen is het thans mogelijk vergunning te verkrijgen tot het meenemen van deviezen tot maximaal de tegenwaarde van f 4000 en voor gezinsleden tot maximaal de tegenwaarde van f 2000.

Meerderjarige emigranten kunnen gedurende vier jaren, gerekend van de datum van hun definitieve vestiging af, voor huisvesting en zelfstandige uitoefening van hun beroep of bedrijf vergunning krijgen tot overmaking naar het land van maximaal de tegenwaarde van f 25000. Indien zij dit verkiezen, kunnen zij i.p.v. de vergunning tot transfer van f 25000 vergunning krijgen tot het aankopen en uitvoeren van een bedrijfsinventaris van Europese oorsprong, voor zover in Nederland normaal verkrijgbaar, tot een waarde van maximaal f 40.000.

Bovendien kunnen zij, zodra zij een jaar definitief gevestigd zijn in het emigratieland, gedurende 4 jaren aanspraak maken op vergunning tot transfer van f 2000 per jaar.

DEN HELDER GAAT RINGBAARD DRAGEN

Het gaat er zo langzamerhand naar uitzien, dat wij binnenkort de bewoners van verscheidene plaatsen van Nederland kunnen herkennen aan de aard en vorm der gewassen, die zij op en aan hun gezicht dragen.

De Alkmaarders kweken een snor, die van Bolsward cultiveren met de uiterste zorg een fraaie puntbaard en nu gaan er in Den Helder stemmen op om de mannelijke inwoners van de marinestad er toe te brengen het gelaat te sieren met een ruige baard naar de aard der ferme zeelieden (zoals afgebeeld op pakjes marinesnit).

Een gerede aanleiding hiertoe vinden de initiatiefnemers daarin, dat het Koninklijk Instituut voor de Marine in October een eeuw in Den Helder gevestigd zal zijn.

Op nevenstaande pagina: het m.s. „Leti” in Priok's eerste haven.

(foto: studio Tong & Tim)

Torenhoge golven

Schattingen vaak zwaar overdreven

In de afgelopen winter ontmoette een schip van 25.000 tons van de „Union Castle Line” op de Kaap enorme golven in de Golf van Biscaye. Passagiers hebben de hoogte er van op 30 meter geschat, maar betrouwbaar is deze „meting” niet. Vermoedelijk is 18 meter wel ongeveer het maximum voor zeegolven.

Enorm is het effect van „stormgolven”. Bezuiden IJsland nam in het voorjaar van 1943 het slagschip *King George V* een zee over, die een goed gesjorde „kotter” glad over boord zette, terwijl andere boten 9 meter boven de waterlijn zwaar werden beschadigd en het water in een der machinekamers doordrong.

De *Sheffield* verloor de kap van een van de zes inch kanonnen, toen de toren door een zee werd getroffen. Men bevond zich op de overgang van diepzee naar de gronden. Hier schijnen golven nog woedender te breken dan in volle zee. Conservatief geschat hadden de golven een hoogte van 12 tot 15 meter en een lengte van 180 meter.

Bij het breken op „soundings” (dus op de gronden) wordt de zee zeer steil door de vertragende wrijving van de bodem. Bijzonder berucht zijn de zeeën bij de Kaap op de rand van de Agulhas Bank.

In de „Roaring Forties” kunnen golven van enorme lengte optreden. Tussen de Kaap en Kaap Leeuwin komen golven voor van 300 tot 350 meter lengte, maar tussen Nieuw Zeeland en Kaap Hoorn is zelfs een golf lengte (te water. Red) van 780 meter geconstateerd. Toch zijn deze enorme golven gewoonlijk niet zo „onhandelbaar” als die met steile fronten.

In de Noord-Atlantische Oceaan overtreft de golf lengte de 150 tot 180 meter zelden.

Zeer hoge golven kunnen echter optreden bij het treffen van twee kruis-zeeën. Stortzeeën van 21 meter zijn voorgekomen, die soms een groot deel van de bemanning overboord spoelden.

De *Majestic* van de White Star Line mat in de Atlantische Oceaan eens zelfs golven van 24 meter hoogte. Zich opstellend in het tuig en meten op welke weeflijn de top van een golf in bedekking is met de horizon (terwijl het schip recht

Gezagvoerder J.J. Hazelhoff herdacht op 18 Juni j.l. aan boord van de „Barumun”, binnenliggende te Timor Dilly, het feit dat hij voor 25 jaar in dienst trad van onze maatschappij. Bovenstaande foto werd gemaakt van de jubilaris temidden der bemanningen van de „Barumun” en de „Generaal Verspyck”, eveneens binnenliggende te Timor Dilly.

Binnenliggende met het ms. „Barumun” te Timor Dilly, was het de 18de Juni j.l. 25 jaar geleden dat gezagvoerder J. J. Hazelhoff bij onze maatschappij in dienst trad.

Uiteraard kan een dergelijke dag niet zonder meer voorbijgaan en derhalve was de „Barumun”, althans de salon, door de bemanning met vlaggen en bloemen omgetoverd in een feestzaal. Omstreeks 10.30 uur kwam de gehele état-major van het eveneens binnenliggende ss. „Gen. Verspyck” hun opwachting maken en voegde zich bij de bemanning van de „Barumun”. Nadat alle glazen waren gevuld, werd namens de directie het gouden horloge met de begeleidende felicitaties door onze waarnemer te Dilly aan gezagvoerder Hazelhoff overhandigd. De hoofdwerktuigkundige bood hierna, namens de bemanning, een zilveren sigarettendoos aan.

Ook werden door het lager varende personeel enkele hartelijke woorden gesproken en vooral een kort speechje van een der opvarenden, die vertelde dat hij meer dan 27 jaar voor een Engelse maatschappij had gevaren en nog nimmer in de salon had mogen komen en het op bijzondere prijs stelde dat hij thans het jubileum van zijn kapitein mede mocht vieren, maakte zeker indruk.

Des avonds waren een 20-tal Portugese gasten uitgenodigd, die zich het Hollandse bier, kaas en leverworst goed lieten smaken. Vooral de Burgemeester van Timor Dilly gaf zijn stedelingen een goed voorbeeld. Deze laatste arrangeerde later zelfs nog het dansen.

Het was een zeer geslaagde dag, waar gezagvoerder Hazelhoff zeker met genoegen aan zal terugdenken.

Br.

ligt in het golfdal) is vermoedelijk de beste wijze om de golfhoogte te meten.

Zoals bekend betekent een golfbeweging niet, dat het water zich steeds voortbeweegt in de richting van de golven. Men heeft te doen met waterdeeltjes, die roteren om een praktisch constante positie.

(uit: „de Zee”)

In de tram

Ze zaten tegenover elkaar in lijn 25, allebei met het bekende knopje in hun oor en het snoetje naar de borstzak.

„Hoeveel heb jij betaald voor dat apparaat?”

„Honderdzeventig gulden.....en jij?”

„Een daalder!”

Stomverbaasd: „Hoe kèn dat?”

„D'r zit niks an.....als de mensen dat knoppie zien, schreeuwen ze toch zeker hard genoeg!”

Wij namen afscheid van:

P. Lorié

**chef établissement
Tandjong Perak.**

Op 25 Juni j.l. heerste er een geanimeerde stemming in de woning van onze agent te Surabaia, de heer Bückmann. Stafleden, gezagvoerders en hoofdwerktuigkundigen — al dan niet vergezeld van hunne dames — waren de gasten van de heer en mevrouw Bückmann, die de chef-établissement te Tg. Perak en mevrouw P. Lorié, ter gelegenheid van hun a.s. vertrek naar Nederland, een gezellige avond hadden aangeboden. De heer Lorié, hoofd-employé onzer maatschappij, gaat in Nederland van een welverdiend pensioen genieten.

De keurige jassen-tutup der officieren verleenden als immer extra cachet aan deze avond.

Toen alle gasten waren gearriveerd, werden de heer en mevrouw Lorié toegesproken door mevrouw Bückmann, die in dichtvorm enige belangrijke voorvallen uit het leven van de scheidende chef memoreerde, waarbij tevens de oude vriendschap op West-Borneo ondervonden, tot uiting werd gebracht. Ter herinnering aan deze avond werd aan de heer Lorié bedoeld gedicht alsmede een persoonlijk souvenir overhandigd.

Namens de „Bouten en Moeren Club” voerde de heer Oudsteyn van de Technische dienst het woord. Spreker memoreerde, dat hoe moeilijk het werk ook vaak was en hoe er ook wel eens gemopperd werd, het opgewekte gezicht van de heer Lorié met zijn stereotype opmerking: „Laat-ie hardstikke fijn zijn” voor velen het zonnestraaltje was, dat licht in de duisternis van wolken kadestof en roest heeft gebracht. De B & M-club meende niets beters te kunnen doen dan de heer Lorié een stoffelijke blijk van waardering aan te bieden. De „Beide handen” van de heer Oudsteyn, bij velen bekend als Didi en door een enkeling korthedshalve Didededomus genoemd, bleken op het kritieke moment afwezig, maar werden opgespoord.

Zwaar torsend kwam Didi met het souvenir aanzetten, dat door de emballage nog aan het oog was onttrokken. Eerst nadat zij dit op verzoek van de heer Oudsteyn had verwijderd, bleek de heer Lorié een koperen anker, gemonteerd op edelhout, als herinnering te mogen ontvangen. Doch men had ook voorzien dat de heer Lorié

eens in de zoveelste jeugdperiode zou komen en dan misschien behoefte zou gaan gevoelen aan speelgoed. En om bijtijds aan dit verlangen te kunnen voldoen, werd hem een miniatuur kade overhandigd, compleet met remmingswerk, holders, maatschappij-vlag en meerbord.

In vlote bewoordingen dankte daarop de toegesprokene mevrouw Bückmann en de heer Oudsteyn voor de hartelijke woorden en de aangeboden souvenirs.

Na dit min of meer officiële gedeelte van de avond, werden de danslustige paartjes uitgenodigd een dansje te doen. Anderen prefereerden een rustig zitje achter een glaasje koud in de koele buitenlucht. Dat zowel dansen als rustig zitten hongerig kunnen ma-

ken, bleek wel uit de aanval op het koude buffet. Eerst na het middernachtelijk uur werd er huistoe gegaan.

Voor allen — en in het bijzonder voor de heer en mevrouw Lorié — zal deze bijzonder geslaagde avond van de agent en mevrouw Bückmann — een aangename herinnering blijven.

Wij wensen den vertrekkenden een goede reis naar Negeri Koud toe en een welverdiende rust na de vele bewogen jaren.

„Laat-ie fijn zijn.....!”

Oom Albert

Hebt u zelf welgedaan, vergeet het dan snel. Heeft een ander u welgedaan, vergeet het dan nooit.

Onze maandelijkse foto-prijsvraag

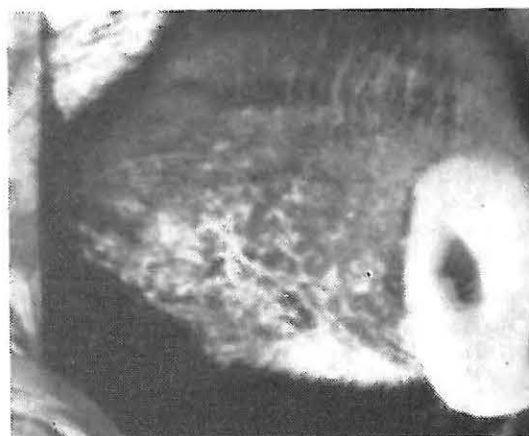

Dit is de oplossing van de maandelijkse foto-puzzel, voorkomende in ons Juni-nummer: een gedeelte van de „neus” van een onzer (Fargo)-trucks.

Wij mochten vele goede oplossingen ontvangen en, na loting, werd de prijs van Rp. 15,— toegekend aan de heer F. Brox, hoofdklerk I - afd. CD te Tandjong Priok.

Onze gelukwensen!

*

Hiernaast staat de opgave voor deze maand. Moeilijk is deze foto-puzzel beslist niet, zodat wij vele goede inzendingen verwachten.

Oplossingen van deze opgave moeten uiterlijk 20 September a.s. in ons bezit zijn.

Op de envelop zette men: fotopuzzel, en adressere aan: De redactie van „de Uitlaat” — p/a n.v. K.P.M. — Medan Merdeka Timur 5 — Djakarta.

van onze afdeling personele zaken

De volgende mutaties vonden bij onze maatschappij plaats.

AANGEKOMEN.

Per vliegtuig :

C. van Swoll	adj. chef	23/6	ex GSV (naar afd. PZ/HK)
A. Roelvink	3de wtk.	5/7	ex RV
C. E. Joosen	3de wtk.	5/7	ex RV
J. A. M. Gemke	3de wtk.	14/7	ex RV
H. A. Pesch	hfd. empl.	14/7	ex EV (naar ag. Makassar)
J. A. H. Faber	2de stm.	17/7	ex RV/SV
A. F. de Bruyn	gezagv.	19/7	ex RV
J. L. Jonker	gezagv.	21/7	ex RV
J. A. van Beurden	2de stm.	21/7	RV/SV
B. C. Swart	3de wtk.	21/7	ex RV/SV
E. v.d. Wetering	2de stm.	24/7	ex RV/SV
G. v.d. Kleyn	gezagv.	24/7	ex RV
J. W. Mensingh	hfd. wtk.	25/7	OP
P. B. Nieland	2de stm.	26/7	ex RV/SV
H. de Geest	2de stm.	26/7	ex RV/SV

Per ms. „Willem Ruys“ ddo. 30/6 :

J. Klijn	gezagv.	ex RV
H. den Exter en gezin	hfd. empl.	ex EV (naar afd. PZ/HK)
Mevr. M. v.d. Stok-Smit en kinderen	gezin hfd. empl.	
W. J. Dootjes en gezin	empl.	ex EV (naar afd. Claims/HK)
Mevr. E. E. M. Roelofs	gezin	
Heyrmans-van Ameyden van Duym en kind	1e stm.	

VERTROKKEN.

Per vliegtuig :

J. D. de Bats	hfd. empl.	24/6	EV/OP (ex. ag. Sorong)
R. Klinkert	hfd. wtk.	29/6	RV
L. F. Egeter	gezagv.	1/7	RV
A. J. J. de Feijter	gezagv.	1/7	RV
R. L. Raak	hfd. wtk.	6/7	RV
W. Lörjnen	hfd. wtk.	8/7	RV
F. A. Resner	hfd. wtk.	11/7	RV
J. van Zanen	gezagv.	14/7	RV
J. L. Elmont	2de stm.	14/7	ontslag op verzoek
W. E. Sonneveldt	gezagv.	15/7	RV
W. T. Swart	gezagv.	15/7	RV
Th. B. Kers	hfd. wtk.	16/7	RV/VP
A. C. v.d. Kieboom	gezagv.	18/7	RV/OP
J. H. Bothé	3de wtk.	28/7	RV
A. P. Dikker	4de stm.	28/7	ontslag op verzoek
G. H. den Hoed	gezagv.	30/7	RV (naar Australië)

Per ms. „Willem Ruys“ ddo. 7/7 :

A. Dijkhuizen	gezagv.	RV
D. Schipper en gezin	gezagv.	RV
P. Visser en gezin	gezagv.	RV
R. P. Schönherr en gezin	adj. chef.	OP (ex afd. PZ/HK)

Mevr. S. J. W. Houtkoop	gezin	
en kinderen	adj. chef	
K. Lammerse	hfd. empl.	einde dienstverband
P. Lorie en gezin	hfd. empl.	EV/OP (ex ag. Surabaia)
A. H. Lawa en gezin	hfd. empl.	EV/OP (ex afd. CM. III/HK)
M. H. Oosterbaan en gez.	hfd. empl.	EV/OP (ex Surveydienst/Tg. Priok)

Per ms. „Sibajak“ ddo. 24/7 :

W. Kootstra	2de wtk.	RV/SV
J. C. van Corbeel	kv. 3de wtk.	einde dienstverband.
H. J. Spruyt	3de wtk.	RV
F. L. M. Spit	3de wtk.	RV/SV
E. M. J. Bollen	3de wtk.	RV
H. J. van Lare	3de wtk.	RV/SV
W. R. K. Gaal	4de wtk.	RV
P. Boddé en gezin	2de stm.	RV/SV
J. A. Harmsen	3de stm.	RV/SV
P. J. Kuyn	3de stm.	RV/SV
W. Visser	3de stm.	RV/SV
Mevr. de wed. G. M. van Kesteren en kinderen	gezin wijlen hfd. wtk.	
H. E. van Lingén en gez.	hfd. empl.	EV (ex ag. Surabaia)
W. A. Behrens en gezin	hfd. empl.	EV (ex Techn. dienst/HK)
Ch. Fehr	empl.	EV/OP (ex Werkpl./Tg. Priok)

G. J. Jansen en gezin	empl.	EV (ex afd. Passage/HK)
C. Walet en echtg.	empl.	EV (ex afd. CM II/HK)
M. J. A. Moerman	empl.	EV (ex ag. Pontianak)
R. W. R. Madlé	zoon gezagv.	

NIEUW AANGENOMEN :

S. M. de Boer	empl.	(30/6 per vliegtuig aangek. en gepl. ag. Singapore)
C. F. de Vos Burchart	kv. 2de wtk.	aangek. per vliegt. ddo. 3/7
J. Zevenbergen	4de stm.	aangek. per vliegt. ddo. 5/7
Chr. A. Budde	4de stm.	aangek. per vliegt. ddo. 6/7
G. A. Schoneveld	4de stm.	aangek. per vliegt. ddo. 6/7
W. C. M. Brederode	4de stm.	aangek. per vliegt. ddo. 6/7
J. J. Dijkstra	4de stm.	(13/7 per vliegtuig aangek.)
H. Iserief	empl.	(14/7 per vliegtuig aangek. en gepl. ag. Singapore)
L. J. Kuis	empl.	(14/7 per vliegtuig aangek. en gepl. ag. Singapore)
Zainuddin Siregar	loc. empl.	17/7 naar ag. Tg. Priok.
F. v.d. Linden	4de stm.	aangek. per vliegt. ddo. 24/7

MUTATIES :

C. F. M. Rab	hfd. empl.	13/6 van ag. Padang naar ag. Menado.
J. W. Luymes	hfd. empl.	28/6 van ag. Pangkal Pinang naar afd. VRV/HK.
Mr. J. W. Royer	empl.	7/7 van afd. Vrachtz./HK naar ag. Pontianak.
L. A. J. te Boekhorst	adj. chef	10/7 van ag. Menado naar ag. Padang.

GESLAAGD

Voor de in maanden Juni en Juli gehouden machinisten-examens zijn de volgende heren geslaagd :

diploma A

de 4de werktuigkundigen S. Barendregt; J. Remmerde; H. R. Meyjes; A. Dekker; N. Dekker; J. Zwolle; R. Herrema; I. van den Berg; J. A. H. van der Kraats; H. Schout; T. van Voorst; J. Grevink; C. F. van Beukering; J. Appeldoorn; J. Roos en H. Masdorp.

diploma B I :

de 2de werktuigkundigen L. R. Andreas; F. J. Hanou en Tjan Kiem Liang.

diploma B II :

de 2de werktuigkundigen B. Claasz Cooekson en H. C. Verlinde.

diploma C I :

de 2de werktuigkundige A. C. Boelaars.

diploma C II :

de 2de werktuigkundige Ch. O. Faulhaber.

Onze gelukwensen.

Over de uitzending van het groeten-programma op 11 Juni j.l., ontvingen wij van de eerste stuurman van het ms. „Landak”, de heer M. van den Noort, belast met het commando van genoemd schip, het volgende schrijven:

„Hierdoor deel ik u mede, dat de uitzending om 18.00 uur N. Sumatra-tijd (liggende ter rede Lho Seumaweh) in het geheel niet en om 21.30 uur (N.S.T.) zeer slecht werd ontvangen op de 16.88 meter.

Tegen het einde der uitzending werd de ontvangst wat beter en konden gedeeltelijk de groeten aan de andere schepen worden gehoord.”

Gezagvoerder B. G. Bloemers van het ss. Valentijn” schreef ons als volgt:

„Hierdoor deel ik u mede, dat wij hier aan boord op 11 Juni 1954 hebben uitgeluisterd naar de PCJ-uitzending: „Schip van de week”.

Wij bevonden ons in de Java-zee, doch de uitzending kwam zeer matig door, sommige gedeelten geheel onverstaanbaar.

Toch was het prettig de vertrouwde stemmen uit Holland weder te horen en ik zeg u hierbij dank voor uw medewerking”.

Over de uitzending van 2 Juli j.l. schreef gezagvoerder W. Vader Dzn. van het ms. „Kalianda” ons het volgende:

„Naar aanleiding van de uitzending „Schip van de week” van 2/7 '54 j.l., kan ik u mededelen, dat de eerste uitzending niet te volgen was. De tweede uitzending was bij het begin ten 21.30 uur Javatijd nog buitengewoon slecht, doch werd gaandeweg iets beter en kon de uitzending van de „Kalianda” redelijk worden gevolgd. Uiteindelijk was also de uitzending voor ons een groot genoegen, ook al omdat, gezien onze ervaringen van de laatste tijd, onze verwachtingen niet al te hoog gespannen waren.”

foto: J. H. C. Vermeulen

opname in Hotel Sandbergen

Bovenstaande foto werd genomen tijdens het groetenprogramma van Radio Nederland — Wereldomroep, bestemd voor de opvarenden van de mss. „Landak”, „Sanana” en het ss. „Valentijn” op 11 Juni j.l. Als gasten waren o.a. aanwezig gezagvoerder H.C. Verseput en hoofdwerktuigkundige J.K. Nijdam, alsmede onze Sociaal Werkster mevrouw T.Y. Hobma-Glastra en mejuffrouw W.M.A. van Berkel van de afd. Personeel.

De tukang-gigi wist er raad op

Er was iets heele vervelends gebeurd: ik was gevallen en een stuk van een mijner voortanden was afgebroken. De tandarts knipte de rest van de tand weg en hij verzekerde mij dat er met een stifttand van het ongeval niets meer te zien zou zijn. Ik vroeg hem of het vlug klaar kon zijn, aangezien mijn man over een week thuis zou komen en ik er met dit grote gat in mijn mond (mijn voortanden zijn nogal breed moet u weten) nu niet erg fraai uitzag. De tandarts was optimistisch gestemd en, al rammelend in een grote doos met reserve-tanden hield hij er af en toe een bij mijn eigen tanden om zodoende de kleur te kunnen controleren, mij verzekerende dat als mijn man thuis zou komen, het leed geleden zou zijn. Met een zucht van verlichting leunde ik in de kussens van de zo vaak gevreesde stoel en voelde me bijna behagelijk, terwijl wij ondertussen over koetjes en kalfjes praatten.

„Ha”, riep de dokter en greep gelijk een spiegel, „hier heb ik een exemplaar dat precies dezelfde kleur en breedte heeft!” Ik glimlachte tegen mijn spiegelbeeld, tevreden dat ik er zo gauw zo netjes weer zou uitzien. Toen gebeurde het ontzettende.....

De tand glipte uit de pincet en viel met een kleine vinnige tik op de kale

marmereen vloer. Wij keken elkaar verschrikt aan. Er was een barst in de tand gevallen, zodat deze onmogelijk meer kon worden gebruikt en een ander exemplaar, dat zo goed paste, was er niet. Die moest worden besteld en daar zou geruime tijd mee gemoeid zijn. Misschien kon een collega-tandarts helpen — hij zou in ieder geval z'n uiterste best voor me doen.

Intussen deed ik van mijn kant ook wat ik kon, want u begrijpt: mijn begeerte naar een tand was groot. Ik reed naar de Chinezen-wijk en ja hoor, zei een lange magere man mij, hij kon me best helpen. Maar wat ik eigenlijk had gedacht. Maar één tand in dat grote gat in mijn mond? Kon nooit de bedoeling van de njonja zijn, daar moesten er twee in! En of ik nu al „tida bisa” riep, steeds klonk zijn verontwaardigd: „bisa” en hij liet mij 2 smalle tanden zien, die zeker de helft langer waren dan de mijne. Griezellig gewoon.

Toen ik de volgende dag bij mijn tandarts kwam was er grote vreugde: hij had voor mij een prachtig passende tand en „kijk eens”, zei hij en wees daarbij op een mooie dikke rubbermat rond de stoel. Zo'n ongeluk zou hem niet meer overkomen. Om het verhaal van de tukang-gigi heeft hij vanzelf geschaterd!

E. G. L.

Onze Jubilarissen van deze maand

B. Pangabea

mandur gudang kepala Perwakilan Sibolga
40 tahun

2 Agustus 1954

Bastian Pangabea dilahirkan pada 5 Agustus 1897 di Sibolga dan pada tanggal 2 Agustus 1914 ia masuk bekerdja dalam dinas Perusahaan kami di Sibolga. Ia sekarang mendjadi mandur gudang kepala dan pada tanggal 2 Agustus jad. ia akan memperingati suatu hal yang gembira, ja'ni bahwa ia tepat pada hari itu telah bekerdja selama 40 tahun pada Perusahaan kami.

Berkenaan dengan djubilum ini kami mengutjapkan selamat berbahagia kepadanya dan mudah²an bertahun-tahun lagi dalam keadaan sehat wal'afiat hendaknja.

Mej. L. E. Frans

hoofdtelefoniste/HK I — hoofdkantoor
35 jaar

1 Agustus 1954

Louise Eleonore Frans werd op 11 October 1894 te Djakarta geboren en behaalde na haar schoolopleiding haar Kleinambtenaarsdiploma. Na eerst een jaar werkzaam te zijn geweest als telefoniste bij de PTT-dienst (Hoofdkantoor Telefoon dienst te Djakarta), trad zij op 1 Augustus 1919 als telefoniste in dienst van onze maatschappij. Op 1 Januari 1946 volgde haar aanstelling tot hoofdtelefoniste/hoofdklerk II, om op 1 Januari van dit jaar tot hoofdtelefoniste/hoofdklerk I te worden bevorderd. Op 30 April j.l. behaagde het H.M. Koningin Juliana om Mej. Frans de Eremedaille in zilver behorende bij

de Orde van Oranje Nassau toe te kennen.

Tot op heden is Mej. Frans nog steeds op ons hoofdkantoor werkzaam en we mogen gerust zeggen: tot volle tevredenheid van al diegenen die zich regelmatig van een der talrijk vele telefoons bedienen.

Mej. F. Hop

hoofdtelefoniste/HK I — hoofdkantoor
35 jaar

1 Augustus 1954

Francine Hop, geboren op 15 December 1893 te Rembang, trad na haar schoolopleiding in 1919 als telefoniste bij de Telefoon dienst te Djakarta in dienst, om op 1 Augustus 1919 als telefoniste in dienst van onze maatschappij te treden. Eerst tot telefoniste le kl. bevorderd, werd zij op 1 Januari '46 tot hoofdtelefoniste benoemd, om op 1 Januari 1954 tot hoofdtelefoniste/hoofdklerk I te worden aangesteld.

Hetzelfde wat wij schreven over haar collega Mej. Frans kunnen wij zeggen van Mej. Hop: ook zij staat steeds klaar om het telefonerende deel van ons hoofdkantoorpersoneel zo snel en goed mogelijk te helpen.

R. J. Voll

lading-meester/loc. employé ag. Makassar
35 jaar

1 Augustus 1954

Rémi Johan Voll werd op 26 Mei 1899 te Makassar geboren en behaalde na zijn schoolopleiding, het Klein Ambtenaarsdiploma en het Handelsschool diploma. Eerst werkte hij een jaar als opzichter bij de NKPM te Samarinda, waarna hij nog gedurende een 2-tal

jaren aan een Cultuuronderneming verbonden was. Op 1 Augustus 1919 trad hij bij de KPM in dienst en werd bij de Buitendienst op het Makassar-agentschap tewerkgesteld. Na eerst tot pakhuismeester en daarna tot hoofdpakhuismeester te zijn bevorderd, kwam op 1 Juli 1941 zijn benoeming af tot ladingmeester (beambte). Op 1 Januari '51 werd de heer Voll tot lokaal-employé bevorderd. Vanaf het tijdstip, dat hij bij onze maatschappij in dienst trad, is hij tot op heden nog steeds op ons agentschap te Makassar werkzaam.

Ali Akbar

mandur-kuli kepala Perwakilan Singkawang
35 tahun

8 Agustus 1954

Ali Akbar bin Budjang dilahirkan dalam bulan Mei 1899 di Singkawang dan pada tanggal 8 Agustus 1919 ia masuk bekerdja pada Perusahaan kami ditempat tersebut.

Pada tanggal 8 Agustus j.a.d. ia telah berada selama 35 tahun dalam dinas K.P.M., berkenaan hal mana kami mengutjapkan selamat kepadanya.

Mudah²an bertahun-tahun lagi dalam keadaan sentosa hendaknja.

A. Wajong

beambte afd. PZ/CD/HK
35 jaar

10 Augustus 1954

Arie Wajong werd op 12 April 1902 te Sarongsong (Tomohon) bij Manado geboren en trad op 10 Augustus 1919 als leerling-ladingklerk in dienst bij onze maatschappij. Op 1 Mei 1920 volgde reeds zijn aanstelling tot ladingklerk. De heer Wajong had zich ondertussen laten inschrijven voor de cursus voor stuurman-lokaalvaart en wist op 8 Augustus 1921 dit diploma te behalen. Met ingang van deze zelfde datum werd hij tot stuurman-lokaalvaart benoemd. In 1929 gaf hij het varen op en werd toen als le klerk aan de wal geplaatst bij de administratie van het Logeergebouw. In 1936 werd hij overgeplaatst naar de personeelsadministratie van de afd. CD op het hoofdkantoor. Op 1 Januari '46 werd de heer Wajong bevorderd tot hoofdklerk II, om op 1 Maart '48 tot hoofdklerk I te worden aangesteld. Op 1 Januari '50 volgde zijn benoeming tot beambte.

De heer Wajong is thans nog steeds bij de afd. Personele Zaken der Civiele Dienst op het hoofdkantoor werkzaam.

A. A. Rotti

hoofdklerk I — afd. Vrachtzaken/HK

35 jaar

10 Augustus 1954

Aristarchus Alexander Rotti werd op 8 Juli 1901 te Sarongsong (Menado) geboren en trad als leerling-ladingklerk in dienst bij onze maatschappij op 10 Augustus 1919. Op 1 Februari 1921 werd hij tot ladingklerk bevorderd. Na de oorlog gaf de heer Rotti het varen er aan en werd op 1 December '46 aan de wal geplaatst bij de afd. Vrachtzaken op het hoofdkantoor in de rang van hoofdklerk II. Op 1 Januari '51 volgde zijn bevordering tot hoofdklerk I.

Oei Tjong Po

locaal-employé afd. CD/Tg. Priok

35 jaar

19 Augustus 1954

(geén foto beschikbaar)

Oei Tjong Po werd op 4 Mei 1901 te Amoerang geboren en trad op 19 Augustus 1919 als leerling-proviandklerk in dienst van onze maatschappij. Enkele maanden later reeds (Januari '20) werd hij tot proviandklerk bevorderd. In 1934 ging hij naar het walpersoneel over en werd als klerk bij de Civiele Dienst te Tg. Priok ingedeeld. In Januari '40 werd hij tot 1e klerk bevorderd, om precies een jaar later tot hoofdklerk II te worden aangesteld. In Jan. '46 werd hij tot hoofdklerk I bevorderd, drie jaar later tot beamtbe benoemd, om op 1 Januari '53 tot locaal-employé te worden aangesteld. De heer Oei Tjong Po is nog steeds bij de Civiele Dienst werkzaam.

G. D. Mitchell

adj. chef — sub-agent Tg. Priok

25 jaar

1 Augustus 1954

Gilbert Dunston Mitchell werd op 5 Februari 1906 te Surabaya geboren, doorliep de 5-jarige HBS te Semarang, deed in 1925 te Utrecht het Staatsexamen B en studeerde daarna nog een 3-tal jaren Indologie aan de Universiteit te Leiden.

Op 1 Augustus 1929 trad hij als employé te Surabaya in dienst van onze maatschappij, alwaar hij tot 1932 werkzaam bleef. Daarna 4 jaren op de afd. VRV van het hoofdkantoor, om in '36 overgeplaatst te worden naar het agentschap te Medan. In Juli '39 volgde zijn overplaatsing naar Pontianak, alwaar hij tot

aan de inval der Japanners in Indonesië werkzaam bleef. Op 1 Januari 1942 was hij inmiddels tot hoofdemployé bevorderd. Gedurende de bezettingsjaren werd ook de heer Mitchell geïnterneerd, na afloop waarvan hij met verlof naar Nederland vertrok. Na ommeekomst van dit verlof was hij gedurende een 7-tal maanden werkzaam op ons Semarangagentschap, waarna zijn overplaatsing volgde naar Bandjermasin. Op 1 Juli '48 volgde zijn aanstelling tot adjunct-chef.

In Januari '51 vertrok hij wederom met verlof naar Europa om, na ommeekomst hiervan, de maatschappij-belangen als agent te Pontianak te behartigen. In Augustus '53 volgde een gezinsscheidingsverlof naar Nederland voor 3 maanden, waarna de heer Mitchell zich geplaatst zag op de afd. Vervoer van het hoofdkantoor. Thans is de heer Mitchell benoemd tot sub-agent van het agentschap te Tg. Priok.

Tjong Peng Som

hoofdklerk II — Civ. dienst Tg. Priok

25 jaar

1 Augustus 1954

Geboren op 17 Februari 1910 te Djakarta, trad Tjong Peng Som op 1 Augustus 1929 als klerk in dienst van onze maatschappij bij de afd. Civ. Dienst op het hoofdkantoor. In 1930 werd hij overgeplaatst naar de CD te Tg. Priok alwaar hij tot 1935 werkzaam bleef. In '35 volgde zijn overplaatsing naar het Proviand Magazijn te Tg. Priok, om ultimo 1941 als klerk tewerk te worden gesteld bij deze zelfde dienst te Tjilatjap. Direct na Japans' capitulatie meldde de heer Tjong Peng Som zich weer bij onze maatschappij aan en werd geplaatst bij de boekhouding van de Werkplaatsen te Tg. Priok. Eind 1946 werd hij op eigen verzoek wederom naar de Civiele Dienst te Tg. Priok overgeplaatst. Op 1 Maart '48 volgde zijn aanstelling tot 1e klerk, om op 1 Januari '52 tot hoofdklerk II te worden benoemd. Tot op heden is de heer Tjong Peng Som nog steeds bij de CD te Tg. Priok werkzaam.

J. Siregar

hoofdklerk II — agentschap Medan

25 jaar

1 Augustus 1954

Johan Siregar werd op 24 November 1908 te Sipirok geboren en trad, na zijn schoolopleiding, te Padang Sidempuan eerst als klerk in dienst bij de Postspaarbank te Dja-

karta. Daarna was hij nog een 2-tal jaren werkzaam bij het Boswezen te Bogor, om op 1 Augustus 1929 als klerk in KPM-dienst te treden. Op 1 Januari 1951 werd de heer Siregar tot 1e klerk bevorderd, om op 1 Januari '52 tot hoofdklerk II te worden aangesteld. Sinds einde '49 is hij op ons agentschap te Medan werkzaam.

Afeles Jaman

hoofdtikker I/HK II — afd. CM III/HK

25 jaar

1 Augustus 1954

Op 5 Juni 1912 werd Afeles Jaman te Bekasi geboren en behaalde, na zijn schoolopleiding, het diploma voor machineschrijven. Op 1 Augustus 1929 trad hij in dienst der KPM als tally-klerk. Op 1 Januari 1949 volgde zijn bevordering tot hoofdtikker 2de kl./1e klerk, om op 1 Januari 1951 tot hoofdtikker I/hoofdklerk II te worden aangesteld. De heer Afeles Jaman is werkzaam op de afd. CM III/archief van het hoofdkantoor.

Manan

djaga — Perwakilan-pembantu Indrapura

25 tahun

1 Augustus 1954.

Manan dilahirkan pada tahun 1890 di Kambarang (Indrapura) dan masuk bekerdja dalam dinas Perusahaan kami sebagai kelasi pada Perwakilan di Indrapura.

Pada tahun 1949 atas permintaannya ia di-tempatkan didarat sebagai djaga.

Ia djaga, djika semua orang harus tidur — atas milik² Perusahaan kami. Pada tanggal 1 Agustus j.a.d. akan diperingati olehnya, bahwa ia telah bekerdja selama 25 tahun pada K.P.M.

(vervolg jubilarissen zie volgende pagina)

Zelfmoord

Met een van smart vertrokken gelaat kwam de man het Amstel-Hotel uit en sprong in een taxi.

„Waar gaan we heen, meneer?” vroeg de chauffeur terwijl hij de versnelling in z'n één zette.

„Rij me het water in, ik wil zelfmoord plegen!”

Patma bin Aman

mandur ku'i — bengkel² Tg. Priok
25 tahun
1 Agustus 1954

Patma bin Aman dilahirkan di Djatinegara pada tahun 1912 dan ia masuk bekerja pada tanggal 1 Agustus 1924 dalam dinas K.P.M. sebagai buruh harian. Pada tanggal 1 Januari 1951 ia ditetapkan sebagai mandurkuli pada Bengkel² kami di Tg. Priok, dimana ia masih bekerja hingga kini dengan sangat memuaskan bagi Kepala² Bagiannja. Tanggal 1 Agustus j.a.d. bagi Patma bin Aman adalah hari besar, karena pada hari itu akan diperingti olehnja, bahwa ia telah bekerja selama 25 tahun pada Perusahaan kami.

L. Lamama

tukang kayu — Perwakilan Donggala
25 tahun
1 Agustus 1954

Lapatji Lamama dilahirkan pada tanggal 7 September 1912 di Donggala dan ia masuk bekerja dalam dinas Perusahaan kami sebagai tukang kayu ke-2 pada tanggal 1 Agustus 1929, dengan Donggala sebagai tempat kedudukan.

Pada tanggal 1 Januari 1951 ia dipangkatkan menjadi tukang kayu ke-1.

Kami mengucapkan selamat berbahagia kepadanya pada tanggal 1 Agustus j.a.d. berkenaan dengan jublum 25-tahun dinas : Mudah²an ia masih dapat mentjurah tenaga bertahun-tahun lagi bagi K.P.M.

M. Soeman

djuragan — Perwakilan Paneh
25 tahun
1 Agustus 1954

Maali Soeman dilahirkan pada tahun 1911

di Labuhan-Bilik dan pada tanggal 1 Agustus 1929 ia masuk bekerja pada dinas-sungai dalam dinas Perusahaan kami sebagai djuragan.

Hingga kini ia masih melakukan tugasnja pada Perusahaan kami. Pada tanggal 1 Agustus j.a.d. akan diperingati olehnja, bahwa ia telah bekerja selama 25 tahun pada K.P.M.

Hoesin

djuragan — Perwakilan Paneh
25 tahun
1 Agustus 1954

Hoesin dilahirkan pada tahun 1914 di Labuhan-Bilik dan pada tanggal 1 Agustus '29 ia masuk bekerja pada Perusahaan kami sebagai djuragan pada dinas-sungai. Ia bekerja dengan pangkat tersebut. Tanggal 1 Agustus tentu adalah suatu hari besar untuk kantor Perwakilan kami di Paneh, diikalau Hoesin bersama teman sedjabatnja Soeman memperingati pada hari itu, bahwa mereka telah berdinis selama 25 tahun pada K.P.M.

Mudah²an bertahun-tahun lagi mereka dapat hidup dalam keadaan sentosa hendaknja.

D. P. Zacharias

ladingmeester/loc. employé ag. Tg. Priok
25 jaar
2 Augustus 1954

Daniël Petrus Zacharias werd op 8 Augustus 1906 te Timor-Kupang geboren en trad, na zijn schoolopleiding, op 2 Augustus 1929 als klerk in dienst van onze maatschappij. In 1935 en 1936 werd hij resp. bevorderd tot 2de- en 1e klerk. Op 1 Januari 1942 volgde zijn aanstelling tot hoofdklerk II, om op 1 Januari '46 tot hoofdklerk I te worden bevorderd. Precies een jaar later werd de heer Zacharias tot beambte benoemd, om op 1 Januari 1951 tot ladingmeester/locaal-employé te worden aangesteld. Tot op heden is de heer Zacharias nog steeds op ons agentschap te Tg. Priok werkzaam.

J. Pattikawa

hoofdklerk I — ag. Tg. Priok
25 jaar
2 Augustus 1954

Te Ambon geboren op 29 Juli 1906, trad Johannes Pattikawa als klerk in KPM-dienst op 2 Augustus 1929. Op 1 Januari '46 volgde zijn benoeming tot 2de klerk, om op 1 Juni '47 tot 1e klerk te worden bevorderd. Op 1 Januari 1951 en op 1 Januari 1953 werd hij resp. tot hoofdklerk II en hoofdklerk I benoemd.

2 Augustus a.s. herdenkt de heer Pattikawa het feit dat hij voor 25 jaar bij onze maatschappij in dienst trad.

Oesman bin Sijad

pesuruh — Perwakilan Penang
25 tahun
2 Agustus 1954

Pada tahun 1905 Oesman bin Sijad dilahirkan di Travancora (India-Selatan) dan pada tanggal 2 Agustus ia masuk bekerja sebagai pesuruh dalam dinas Perusahaan kami di Penang. Hingga kini ia masih mendjalankan pekerjaannja dan kami dapat mengatakan: dengan memuaskan bagi Kepala² Bagiannja.

Kami mengucapkan selamat kepadanya pada tanggal 2 Agustus jad. berkenaan dengan jublumnja 25-tahun dinas.

R. L. Raak

hoofdwerktuigkundige
25 jaar
3 Augustus 1954

Geboren te Hoogeveen op 23 April 1911, doorliep Rulof Lute Raak de Mulo, de Ambachtsschool en daarna de Zeevaartschool

te Vlissingen, om op 3 Augustus 1929 als 5de werktuigkundige bij de KPM in dienst te treden. Op 1 Januari '37 en op 1 Januari '42 werd hij resp. tot 4de- en 3de werktuigkundige bevorderd. Gedurende de bezettingsjaren van Indonesië kwam de heer Raak in verschillende Japanse interneringskampen te Bandung en Tjimahi terecht en ging, na Japans' capitulatie, weer varen. Op 1 Januari 1950 werd hij tot 2de werktuigkundige bevorderd, om precies 4 jaar later tot hoofdwerktuigkundige te worden benoemd.

J. de Reus
hoofdwerktuigkundige
25 jaar
3 Augustus 1954

Joseph de Reus werd op 29 December 1910 te Rhon (Zd. Holland) geboren, doorliep de Ambachtsschool en trad op 3 Augustus 1929 als 5de werktuigkundige in dienst der KPM. Op 1 April '37 en op 1 Januari '42 werd hij resp. tot 4de- en 3de werktuigkundige aangesteld. Gedurende de Tweede Wereldoorlog werd de heer De Reus geïnterneerd, om na deze periode weer te gaan varen. Op 1 Januari 1950 volgde zijn bevordering tot 2de werktuigkundige, om op 1 Januari van dit jaar tot hoofdwerktuigkundige te worden benoemd.

Djamsari bin Saimin
djuragan-Perwakilan Tandjong Priok
25 tahun
5 Agustus 1954

Djamsari bin Saimin dilahirkan pada tahun 1898 di Tangerang dan pada tanggal 5 Agustus 1929 ia masuk bekerja pada Perusahaan kami sebagai anak perahu. Pada tanggal 5 Agustus j.a.d. ia telah berdinast selama 25 tahun berkenaan dengan hal mana kami mengucapkan kepadanya : Selamat belajar !

Soedin
djurumudi — Perwakilan Makassar
25 tahun
6 Agustus 1954

Soedin dilahirkan pada tahun 1899- di Maros (dekat Makassar) dan pada tanggal 6 Agustus 1929 ia masuk bekerja dalam dinas Perusahaan kami di Makassar sebagai kelasi. Sekarang ia telah menjadi djurumudi dan pada tanggal 6 Agustus j.a.d. akan diperingati olehnya, bahwa 25 tahun yang silam ia telah masuk bekerja pada K.P.M.

Kami mengucapkan selamat kepadanya berkenaan dengan hal yang bergembira itu.

J. K. Nijdam
hoofdwerktuigkundige
25 jaar
10 Augustus 1954
(géén foto beschikbaar)

Te Wolvega (Fr.) op 21 April 1909 geboren, doorliep Jacob Klaas Nijdam de Mulo, de Ambachtsschool en daarna de Zeevaartschool te Vlissingen, met als gevolg, dat hij op 10 Augustus 1929 als 5de werktuigkundige in KPM-dienst trad.

Op 1 Juli '37 volgde zijn bevordering tot 4de werktuigkundige. Gedurende de laatste oorlog werd de heer Nijdam door de Japanners geïnterneerd, om op 1 Januari '46 tot 3de wtk. te worden benoemd. Op 1 Januari '50 en op 1 Januari '54 werd hij resp. tot 2de- en hoofdwerktuigkundige aangesteld.

S. Kartowirio
mandur Kepala Civ. Dienst Tg. Priok
25 tahun
11 Agustus 1954

Soedal Kartowirio dilahirkan di Magelang pada tahun 1904 dan pada tanggal 11 Agustus 1929 ia masuk bekerja pada Perusahaan kami. Dalam bulan Oktober 1947 didjadikan mandur, sedang pada tanggal 1 Januari 1950 pangkatnya dinaikan menjadi mandur kepala pada Civiële Dienst Tg. Priok. Hingga kini ia masih bekerja dengan pangkat tersebut.

Berkenaan dengan jubelurnja 25 tahun dinas, kami mengucapkan selamat berbahagia kepadanya.

Tan Leng Hoi
hoofdklerk II — afd. CD/HK
25 jaar
12 Augustus 1954

Tan Leng Hoi werd op 13 November 1911 te Djakarta geboren en trad als klerk in dienst bij de KPM. op 12 Augustus 1929. In 1936 tot 3de klerk bevorderd, werd hij op 1 Januari '47 en op 1 Januari '48 resp. tot 2de- en 1e klerk aangesteld. Twee jaar later, om precies te zijn op 1 Januari 1950, volgde zijn bevordering tot hoofdklerk II. Op 12 Augustus a.s. herdenkt de heer Tan Leng Hoi het feit dat hij voor 25 jaar in dienst trad bij onze maatschappij. Tot op heden is hij nog steeds bij de Civiële Dienst op het hoofdkantoor werkzaam.

M. E. Weenas
machine/motordrijver — 25 jaar
14 Augustus 1954

Geboren op 27 Januari 1908 te Manado, doorliep Mawuntu Elia Weenas de Ambachtsschool aldaar en trad op 14 Augustus '29 in dienst van onze maatschappij. In Juni '32 slaagde hij voor het diploma machinedrijver en werd in Februari '34 als zodanig aangesteld. Medio December '48 deed hij opnieuw examen en slaagde voor het diploma motordrijver, om per dezelfde datum tot machine-motordrijver benoemd te worden.

G. Sumual
machine/motordrijver
25 jaar
16 Augustus 1954

Gustaaf Sumual werd op 17 Juni 1907 te Langowan (Manado) geboren en doorliep met goed gevolg de Ambachtsschool aldaar. Op (vervolg jubilarissen zie volgende pagina)

16 Augustus 1929 trad hij bij onze maatschappij in dienst en behaalde op 23 Juni '31 zijn diploma voor machinedrijver. Per 1 Februari '35 werd hij in deze functie aangesteld. Op 24 Juni '48 werd het diploma motordrijver behaald en met ingang van deze zelfde datum werd hij tot machine/motordrijver benoemd.

Senen bin Sata
tukang batu Perwakilan Tg. Priok
25 tahun
16 Agustus 1954

Senen bin Sata dilahirkan pada tahun 1902 dan pada tanggal 1 Pebruari 1925 ia telah masuk bekerdja pada Perusahaan kami sebagai tukang batu. Berhubung ia selama beberapa waktu pada K.P.M. tidak mendjalankan pekerdjaannya, maka pada tanggal 16 Agustus j.a.d. akan diperingati olehnya, bahwa pada hari tersebut ia telah berdinasa selama 25 tahun.

Berkenaan dengan djubilum ini kami mengutjapkan selamat kepadanya.

Mudah² bertahun-tahun lagi dalam keadaan bersentosa hendaknja.

Ch. L. Sie
beambte — afd. CM III/HK
25 jaar
17 Agustus 1954

Op 6 September 1905 te Menado geboren, doorliep Charles Leonard Sie de Mulo en trad op 17 Augustus 1929 als klerk in dienst bij onze maatschappij, om op de afd. CM van het hoofdkantoor tewerk te worden gesteld. Op 1 Januari 1941 werd hij tot hoofdklerk II bevorderd, om direct na de oorlog tot hoofdklerk I te worden aangesteld. Op 1 Januari '48 volgde zijn bevordering tot beambte. Tot op heden is de heer Sie nog steeds bij de afd. CM werkzaam.

F. L. Visser
hoofdwerktuigkundige
25 jaar
17 Agustus 1954
(geén foto beschikbaar)

Floris Leendert Visser werd op 16 Februari 1911 te Kedichem (Gr.) geboren, doorliep de Ambachtsschool en daarna de Zeevaartschool te Vlissingen. Op 17 Augustus 1929 trad hij als 5de werktuigkundige in dienst bij onze maatschappij, om op 1 Juli '37 tot 4de werktuigkundige te worden benoemd. Gedurende de oorlog is hij steeds in actieve dienst bij

de Koninklijke Marine geweest, om daarna weer bij de KPM te gaan varen. Op 1 Januari '46 en op 1 Januari '50 werd hij resp. tot 3de- en 2de werktuigkundige bevorderd. Zijn aanstelling tot hoofdwerktuigkundige kwam op 1 Januari van dit jaar af.

M. Prajitno
hoofdklerk I — Bali Hotel
25 jaar
22 Agustus 1954

Mas Prajitno werd op 17 Maart 1908 te Prigen geboren en trad als klerk op 22 Augustus 1929 in dienst bij onze maatschappij. Na eerst tot 2de- en 1e klerk te zijn bevorderd, werd hij eind 1946 overgeplaatst naar het Bali Hotel, om op 1 Maart '48 tot hoofdklerk II en op 1 Januari 1953 tot hoofdklerk I te worden aangesteld.

Op 22 Augustus a.s. herdenkt de heer Prajitno het feit dat hij voor 25 jaar in dienst trad bij onze maatschappij.

J. Koopman
employé Amsterdam-kantoor
25 jaar
24 Agustus 1954

De heer J. Koopman werd dd. 5 Maart 1907 geboren en trad op 24 Augustus 1929 als 4e stuurman in dienst van onze maatschappij.

Helaas moest hij in 1936 om gezondheidsredenen zijn zeemansloopbaan vaarwel zeggen, waarna hij in Februari 1937 op ons Hoofdkantoor als tijdelijk employé op de afdeling Inkoop/Materieel tewerk werd gesteld.

Reeds spoedig bleek, de heer Koopman voor de hem op deze afdeling opgelegde taak een bekwame kracht te zijn, waarna zijn vaste aanstelling in 1939 volgde.

Met een onderbreking in de oorlogsjaren, toen hij als Marine-Officier K.M.R. werd opgeroepen met een hiermede verband houdend verblijf in krijgsgewangenschap in Duitsland, heeft de a.s. jubilaris sindsdien zijn functie op de afdeling Inkoop/Materieel waargenomen.

P. J. P. Fontein
gezagvoerder — 25 jaar
25 Augustus 1954

Pieter Jan Paulus Fontein werd op 20 September 1908 te Amsterdam geboren, doorliep de 3-jarige HBS en volgde daarna met goed gevolg de 3de rangscursus GHV te Scheveningen. Op 25 Augustus 1929 trad hij als 4de stuurman in dienst van onze maatschappij. In 1933 behaalde hij te Djakarta zijn 2de rang GHV en werd op 1 Januari '37 tot 3de stuurman bevorderd. Op 1 Maart van datzelfde jaar deed hij te Djakarta wederom examen en behaalde zijn eerste rang. Op 1 Januari '42 werd hij tot 2de stuurman benoemd.

Gedurende de Japanse bezetting van Indonesië is de heer Fontein blijven doorvaren, o.a. op de „Cremer“, „Straat Malakka“, „Bontekoe“ en de „Japara“. Na nog een jaar bij de Nautische Dienst van ons Sydney-kantoor te hebben gewerkt, vertrok hij, na Japans' capitulatie, met de „Tasman“ naar Djakarta, om daarna met verlof naar Europa te vertrekken.

Op 1 Juli 1949 werd de heer Fontein tot 1e stuurman aangesteld, om op 1 Juli '53 tot gezagvoerder te worden bevorderd.

Gezagvoerder Fontein verblijft thans met verlof in Nederland, na afloop waarvan hij onze maatschappij met vervroegd pensioen zal gaan verlaten.

T. H. van Waart
adj. chef — afd. Doorvoer/HK
25 jaar
31 Agustus 1954

Theodorus Henricus van Waart werd op 25 November 1904 te Haarlem geboren, doorliep aldaar de 5-jarige HBS en studeerde daarna nog enige tijd aan de Handelshogeschool te Rotterdam. Na een aantal jaren in andere bedrijven in Nederland werkzaam te zijn geweest (o.a. bij het Reis-Toeristenwezen), trad hij in Maart 1929 bij de KPM in Nederland in dienst en ging in Juli van dat jaar voor de eerste maal naar Indonesië. Na een korte tijd op het agentschapskantoor te Tg. Priok te hebben gewerkt, werd hij overgeplaatst naar het Passagekantoor op het hoofdkantoor. In Januari '30 werd hij tewerkgesteld op het Surabaia-agentschap bij de afd. Passage, om van Januari '31 tot Maart '33 werkzaam te zijn op het Semarang-agentschap bij de afd. Inkomende Lading, Claims, Passage en Rededienst.

In 1933 werd de heer Van Waart overgeplaatst naar het Hoofdkantoor en tewerkgesteld als secretaris van de heer Everts, de toenmalige president-directeur. Tijdens het verlof van de heer Everts trad hij in dezelfde functie bij de toenmalige wnd. president-directeur, wijlen de heer Straatemeier.

In 1935 vertrok hij voor de eerste maal met verlof naar Europa, om na ommekomst hiervan, in 1936, geplaatst te worden op de afd. Doorvoer van het hoofdkantoor. Op 1 Januari 1938 volgde zijn bevordering tot hoofd-employé.

Gedurende de Japanse bezetting van Indonesië werd de heer Van Waart geïnterneerd en zwierf door de diverse Japanse interneringskampen. Na Japans' capitulatie werd door hem de heropbouw van de afd. Doorvoer ter hand genomen, waarna hij in 1946 voor de tweede maal met verlof naar Europa vertrok. Na terugkeer van dit verlof werd hij wederom op de afd. Doorvoer geplaatst, om in Juni 1948 de leiding van deze afdeling over te nemen. Op 1 Januari '49 werd hij tot adjunct-chef bevorderd. In Augustus '51 volgde wederom een verlof naar Europa, na afloop waarvan hij wederom met de leiding van de afd. Doorvoer werd belast.

JE BAANTJE

*Als je 't land hebt aan je baantje,
Als 't je geen voldoening geeft,
Als het soms lijkt of een ander
Veel meer perspectieven heeft,
Als je dan ten slotte weggaat,
Ergens anders arriveert,
Merk je al, zodra je daar bent,
Dat je weer wat hebt geleerd.
Want het lag niet aan je baantje,
't Lag ook niet aan tegenslag,
Tot je spijt zul je ervaren,
Dat het aan jezelf lag!*

*Als je niet genoeg vooruitkomt,
Als een ander je passeert,
Als je droomt van be'tre kansen,
Als je werk je irriteert,
Pas dan op! Want op een afstand
Lijken alle weiden groen.
In een and're zaak is het nèt zo!
Ook daar krijg je werk te doen.
Heus, het ligt niet aan je baantje.
Neem je zelf niet in beklag.
Als je weggaat, merk je toch gauw,
Dat het aan jezelf lag!*

(uit „Succes”)

„Juffrouw Van Geel, wat zou u er van denken, als u nooit meer vlees hoefde te kopen.....?”

Uit het Logeer- gebouw

Van sport- en filmavonden

Goed dames, inderdaad we weten het: het is niet lollig dat gehannes met dat water tegenwoordig. Wijzelf kwamen laatst ook met een zeer moe (!) hoofd van een fuifje thuis en dronken lustig uit de kraan inplaats van uit het bekende vierkante waterflesje en dat was ook niet leuk naar naderhand bleek, want we werden er werkelijk draaierig van die nacht! Maar toch... 't valt allemaal best mee. Heus, het Logeergebouw is zo gek nog niet, écht niet...!

Bovendien hebben wij toch echt wel diverse voordelen boven „die lui van buiten”, waarbij we nog geen eens direct aan onze nieuwe bar en het altijd verkrijgbare kouwe biertje denken. Denk ook eens aan al dat vertier dat we zo vlak bij huis hebben. (Oke, oke, ook wel eens tē dicht). De „Sticusa” vlak naast de deur, dat heeft overigens weinig met het Logeergebouw te maken, maar gemakkelijk is het, waar of niet? We zullen eens even opsommen wat het Logeergebouw ons wekelijks te bieden heeft:

Dinsdagavond	diversen
Maandagavond	bridgen
Woensdagavond	schaken
Donderdagavond	tafeltennis
Vrijdagavond	FILM!!

Onder de diversen van Dinsdagavond wordt verstaan: bridge-wedstrijden, tafeltenniswedstrijden of... een rustige avond voor de heer Pilger. Wat Vrijdagavond betreft (en nu zijn we eindelijk waar wezen moeten), deze avond zal in theorie bestemd worden voor filmavond! (in de praktijk wordt de film natuurlijk net precies op een andere avond gegeven).

Maar laten we nu even ernstig gaan worden en belangstellenden op de juiste wijze in kennis stellen van de grootste dingen die gaan komen:

Films in het Logeergebouw.

Dank zij de welwillende medewerking van het Hoge Commissariaat der Nederlanden zijn wij thans in de gelegenheid om *regelmatic* in het Logeergebouw filmvoorstellingen te geven.

Om de gedachte te bepalen zullen deze avonden eens in de drie weken plaats vinden, tenzij de te tonen belangstelling meerdere avonden per maand rechtvaardigt.

En dat was dan weer dat! Wij willen er echter de nadruk op leggen, dat het

geen speelfilms van het type „Kora Terry” zijn, doch voor het merendeel documentaire- en culturele films, welke echter beslist de moeite waard zijn.

Wij hebben een keuze uit een honderdtal films, zodat we overtuigd zijn op deze avonden voor „elck wat wils” te draaien.

Nadere bijzonderheden hieromtrent, zoals vertoningsdata en filmtitels zullen nog nader worden bekend gemaakt, in afwachting waarvan we dan maar weer zeggen: „'t Logeergebouw is weer best!”.

CABARETAVOND in de Djakarta-club

Een genoegelijke avond werd ons K.P.M.-ers de afgelopen maand bezorgd door de uitnodiging van het Bestuur der „Djakarta Club” („Harmonie”) een cabaretavond bij te wonen, welke gegeven werd door de leden van het Djakarta-cabaret o.l.v. de heer L. J. van Weel.

Het vlot gesproken openingswoord door onze Chef CD de heer Mulder deed ons al direct in de juiste sfeer komen, al hadden we graag wat meer gehoord over de avonturen van zijn nichtje uit Brabant!

Om nu niet direct het door het cabaretgezelschap gebrachte in hokjes te verdelen en te zeggen: „Dat was leuk, dat was bijzonder leuk en dat was ongelovelijk lollig”, willen wij hier slechts volstaan met alle medewerkers en initiatiefnemers van harte te bedanken voor deze zo zeer geslaagde avond. Apart willen wij nog even vermelden het vele voorbereidende werk dat voor deze K.P.M.-avond is gedaan door de heer R. P. Disse (PZ/HK), die voor de plaatsen en de transportregeling (uiteraard in samenwerking met de heren transportleiders) heeft gedaan.

Na de kernachtige toespraak van Directeur Harinck, die overigens ook niet om een woordje verlegen is, werd deze avond besloten met een gezellig dansje, terwijl er aan de bar uiteraard nog even verder „pim gepeld” werd. Een zeer beste avond.

Parijs.

Peinzend zaten ze samen bij de haard, en liefdevol keek Bennie naar zijn vrouw.

„Clara, we zijn mensen van één dag, en het wordt tijd dat we ons een beetje vertrouwd maken met de dood. Ga je er mee accoord dat als er een van ons tweeën komt te overlijden, ik in Parijs ga wonen?”

Nederlandse waterbouwkundigen pleiten voor de afsluiting van vier zeegaten

Werk duurt 25 jaar; kosten 2 miljard

Elf Nederlandse waterbouwkundigen met wereldfaam zijn eenparig van oordeel dat het noodzakelijk is de door de stormvloed van 1 Februari 1953 geteisterde gebieden belangrijk beter te beveiligen. In beginsel dienen daartoe vier zeegaten tussen Westerschelde en Nieuwe Waterweg — en wel het Haringvliet, het Brouwershavense gat, de Oosterschelde en het Veerse gat — zo spoedig mogelijk te worden afgesloten. De elf waterbouwkundigen vormen de op 18 Februari 1953 door de minister van Waterstaat geïnstalleerde Delta-commissie, die moest onderzoeken welke waterstaats-technische voorzieningen in de door de watersnood geteisterde gebieden getroffen dienen te worden. De commissie is thans van oordeel dat uit een oogpunt van veiligheid de afsluiting van de zeegaten verre te verkiezen is boven de versterking van de bestaande dijken. Zij acht deze oplossing economisch en technisch uitvoerbaar en geeft de minister te verstaan dat de veiligheid van de geteisterde gebieden thans eist dat de regering op korte termijn een principiële beslissing neemt ten aanzien van de afsluiting van de zeearmen en dat een desbetreffend wetsontwerp zo spoedig mogelijk wordt ingediend.

De vraag of ook eventueel afsluiting van Westerschelde en Nieuwe Waterweg zelf gewenst was, heeft de Delta-commissie buiten beschouwing gelaten. Het werk van de afsluiting zal evenwel noodzakelijkerwijs met zich brengen dat de dijken van de Rotterdamse Waterweg en van de Westerschelde worden versterkt. De totale kosten van het afsluitingsproject worden geraamd op bijna 2 miljard gulden, te besteden in een periode van ongeveer 25 jaar. Een spoedige principiële beslissing wordt nodig geacht omdat het noodzakelijk is reeds op korte termijn op verschillende plaatsen maatregelen tot verhoging van de veiligheid te treffen.

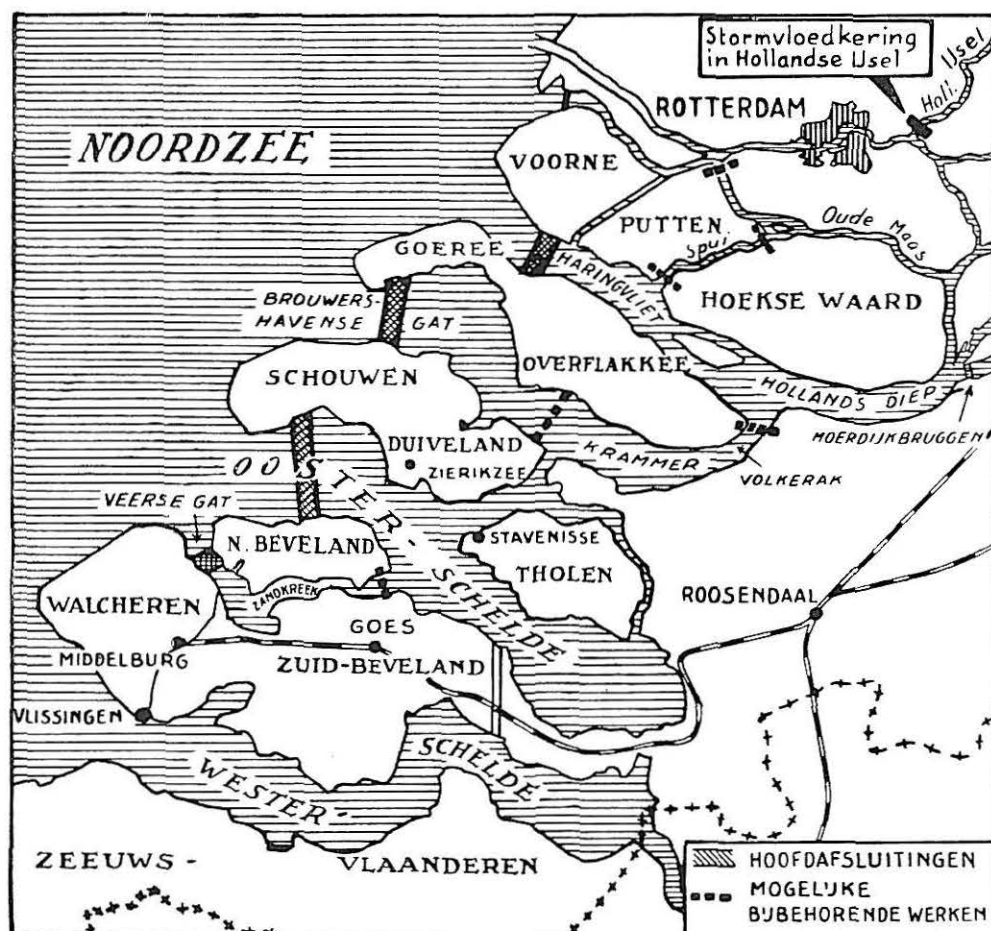
In haar advies laat de Delta-commissie er geen twijfel over bestaan, dat de bevolking in het Westen van Nederland „steeds wordt bedreigd door het overstromingsgevaar”, al zal dit voor het ene deel, bepaaldelijk het centrale gedeelte, eerder kunnen optreden en omvangrijker kunnen zijn dan voor het andere.

„Het nationaal belang eist dit gevaar in de toekomst zo goed mogelijk te voorkomen; het dwingt thans tot het nemen van ingrijpende maatregelen ter verbetering van de zee-waterkering. Die verbetering zal, volgens de door ons verkregen inzichten — zo wordt letterlijk opgemerkt — belangrijk moeten zijn en zal in het bijzonder moeten bestaan uit een vrij grote verhoging dezer waterkering. In aanmerking genomen dat nog hogere waterstanden dan tot nu toe bekend zijn, hoe uitzonderlijk die van Februari 1953 ook reeds waren, langs onze kusten kunnen voorkomen, moeten de plannen tot verbetering der waterkeringen in het Zuidwesten van

het land worden gebaseerd op noodzakelijke verhogingen, welke al naar omstandigheden, tenminste 1,5 à 2 meter moeten bedragen.”

De commissie is zich ervan bewust dat de afsluiting voor de visserij en de schelpdierkwekerijen noodlottig zal zijn. Bij de veiligheid gaat het om een belang van hoger orde dan de instandhouding van deze bedrijven. Wel is de commissie van mening, dat in geval van schade tegemoetkomingen verleend moeten worden.

Winst wordt overigens geboekt wanneer men bedenkt, dat de afsluiting van de zeegaten meebrengt, dat de Zeeuwse en Zuidhollandse eilanden uit hun isolement worden verlost, dat land- en tuinbouw de beschikking krijgen over 'n zoetwaterreservoir dat een verhoging van de productie mogelijk maakt, dat beperkte landwinst mogelijk wordt en dat het Zeeuwse watergebied een grotere rol zal kunnen spelen gezien de recreatie.

Zonder nog precies de plaats te bepalen waar zware dijklichamen de vier zeegaten in Zeeland en Zuid-Holland zullen afsluiten, heeft de Delta-commissie gezegd, dat naar haar mening de afsluitdammen zo ver mogelijk zeewaarts behoren te komen. In een bij het rapport gevoegde kaart heeft men die stroken, in de zeegaten gearceerd, waar de afsluiting vermoedelijk tot stand zal komen. De dam in het Haringvliet zal worden voorzien van een overlaat, om de afvoer van rivierwater te kunnen regelen. Met stippellijnen zijn voorts nog aangegeven de plaatsen waar in de toekomst ook de afsluitdammen moeten worden aangelegd, om de grote afsluitingen aan de zee-kant technisch mogelijk te maken.

Verkopen

Billy Thomas had zoveel succes als verkoper (wat hij was met hart en ziel), dat een grote firma hem uitnodigde voor haar uit meer dan 1000 personen bestaand personeel een lezing te houden.

Ziehier enkele brokstukken van wat Billy zei:

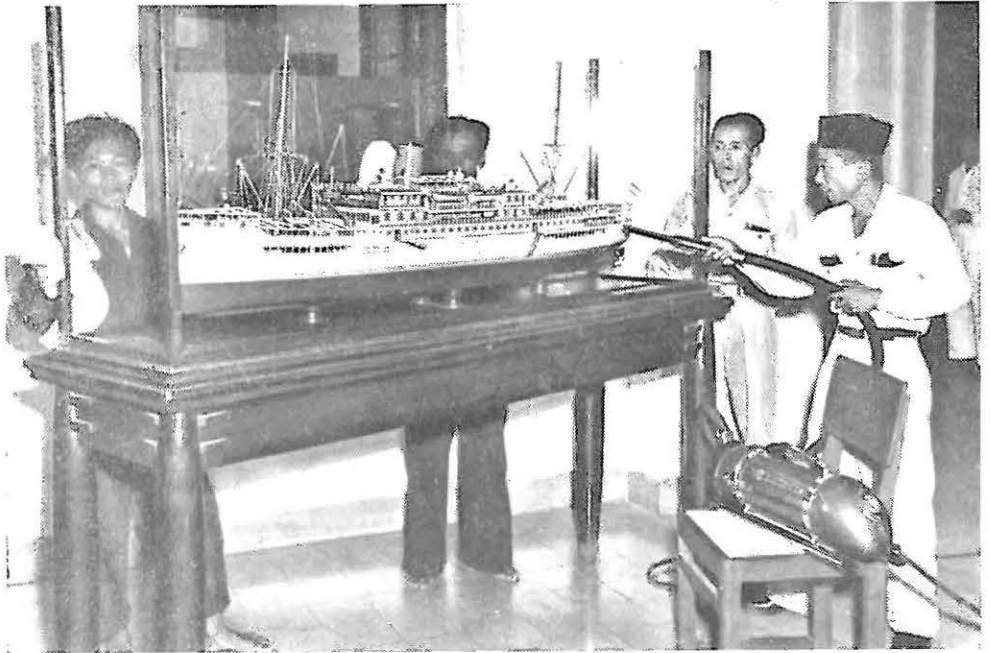
Het doet er niet toe, wat iemands betrekking is, maar „verkoop” is iets, wat eigenlijk iedereen moest kunnen. Advocaat en dominee en dokter, een ieder zou zijn werk beter doen, als hij wist hoe men goederen verkoopt. En waarom? Omdat verkopen betekent: iemand te doen kopen wat gij hem aanbiedt en iedereen heeft zijn eigen waren aan te bieden. De advocaat heeft zijn mening, die hij tracht te doen aannemen door de rechtbank of zijn tegenstander. De dokter heeft vertrouwen in zijn optreden en zijn geneeswijzen aan te bieden. De chef heeft nieuwe denkbeelden, die hij bij zijn ondergeschikten ingang wil doen vinden. De ene helft van de mensheid is voortdurend bezig de andere helft van het een of ander te overtuigen, begrijpt ge?

Uit dat oogpunt beschouwd, zou eigenlijk iedereen een goed „verkoper” moeten wezen.

Nu ga ik u vertellen hoe je een goed verkoper wordt — en dan vertel ik niet iets, dat ik uit een of ander boek gehaald heb. Ik was vier jaar winkelbediende en negen jaar handelsreiziger.

Ik ben een bescheiden man, vat je? Maar ik versta de kunst om de bullen te verkopen — knoop dat in je oor. Luister: het eerste en het voornaamste bij een verkoper, ja ik zou bijna zeggen de hele zaak is, dat hij op goede voet staat met zijn baantje. Waarom? Omdat een man zich inspant voor iets dat hem lijkt en de mensen ervan houden zaken te doen met iemand, die plezier in zijn werk heeft. *Hun* stemming wordt beter, omdat *hij* in zo'n goede stemming is.

Een poosje geleden zat ik bij de tandarts en je weet hoe iemand het lachen vergaet als die in je wortels zit te peuren. Nu, ik keek zo eens rond en zag een kaart hangen, waarop iets goeds gedrukt was. Er stond „Lach, voor den drommel, lach dan”. Die kaart betaalde mijn rekening. Dat ging zó: een paar dagen later kwam ik bij een klant. De baas had de bokkenpruik op en toen ik hem offerte maakte, werd hij zó onhebbelijk, dat m'n haren te berge rezen en het scheelde weinig of ik was onhebbelijk terug geworden. Soms doe ik dat, maar ineens dacht ik aan die kaart en plaatste een glimlach, een der beste die ik in voorraad heb, zó een — en Billy grijsde, dat z'n mondhoeken z'n oren raakten.

Niet alleen in de Kali Mati te Tg. Priok of elders worden onze schepen regelmatig gedokt, ook op het hoofdkantoor krijgen ze van tijd tot tijd een grondige schoonmaakbeurt. Op bovenstaande foto ziet u op welke manier de „Ophir” met stofzuiger en stofdoek wordt bewerkt.

(foto: studio Tong & Tim)

Wel, binnen de tien minuten was die oude brompot bijgedraaid en ik verkocht hem zó veel, dat ik m'n tandartsrekening er dubbel en d'vars uit had.

Neem die raad van mij aan: een van de krachtigste argumenten van een verkoper is een opgewekt humeur.

Maar dat is niet alles. Een verkoper moet thuis zijn in zijn vak. Hij moet zijn waren kennen, hij bestudeert ze en hij bestudeert ze, omdat hij ze kent. En dan gaat die waar leven! Een paar dagen geleden ontmoette ik een man, die spijkers verkocht. Nou heb ik nooit veel van spijkers geweten. Ik dacht altijd, dat een spijker een spijker was, maar dat is niet zo — sommige zijn iets anders. Deze makker heeft het me verteld en hij legde me uit hoe spijkers en draadnagels en hakkelbouten gemaakt worden — hij hield van spijkers, omdat hij ze kende. Door zijn ogen bekeken, leek een spijker haast een levend wezen! Als je zó van je waren houdt als deze man, is het niet zo moeilijk de belangstelling van je klant op te wekken. En als je hem zóver hebt, dat hij belang in je artikel stelt, is het als regel nog maar een kleine moeite om hem te doen kopen. Dat oude spelletje van je klant op de rug kloppen en hem een goeie mop te vertellen heeft afgedaan — zakenmensen doen dat tegenwoordig niet meer. Maar je kunt een zakenman belang doen stellen in de waren, die hij nodig heeft, als je er méér verstand van hebt dan hij en je

laat hem dat op een prettige wijze blijken.

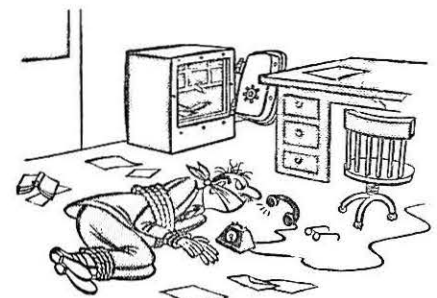
Tot zover onze grepen uit Billy Thomas' causerie.

Misschien is er ook een vingerwijzing voor U in gelegen, lezer?

(uit „Nillmijmeringen”)

EEN BLAUW UNIFORM

Mevrouw Boedt-van Vloten, ex-pasagiere van het ms. „Oranje”, dat op 4 Juni j.l. te Tg. Priok is gearriveerd, heeft vanuit Nederland een stel blauwe uniformen medegenomen, bestemd voor een zekere 3de wtk. De Wit. Bij onze maatschappij is echter geen 3de wtk. De Wit bekend, zodat wij middels deze aankondiging degene voor wie bedoeld uniform bestemd zou kunnen zijn, verzoeken zich in verbinding te willen stellen met de Afd. Expeditie van het Hoofdkantoor.

„Kom nu toch eens thuis! Je bent veel te veel aan kantoor gebonden.....”

4. De Colossus van Rhodus

In 307 stuurde Antigonus, heerser over Macedonië, een strafexpeditie uit tegen Rhodus, onder bevel van zijn zoon Demetrius. Driehonderdzeventig schepen voerden ontzagwekkende hoeveelheden belegeringsmateriaal en veertigduizend manschappen naar het eiland. De hele bevolking van Rhodus telde nog geen veertigduizend mensen, doch gedurende twaalf maanden vochten zij verwoed tegen de aanvaller, die echter steeds dichterbij zijn doel naderde. Ten slotte werd Rhodus gered door Ptolomeus, koning van Egypte, die aan de inwoners van Rhodus nog oude verplichtingen had. Hij loste nu zijn schuld in door de Macedoniërs op de vlucht te drijven.

Om hun bevrijding in de herinnering te bewaren richtten de bewoners van Rhodus ter ere van de zonnegod bij de haven een enorm standbeeld op: de Colossus, die volgens sommigen wijdbeens over de haven, volgens anderen gewoon naast de haven stond. Zij vervaardigden het geheel uit oorlogsmateriaal dat door Demetrius was achtergelaten en vertrouwden het ontwerp en de algehele leiding toe aan de Griek Chares. Men verhaalt dat Chares, toen hij bijna gereed was met zijn taak, een fout in zijn berekeningen ontdekte en daarom zelfmoord pleegde. Een grote fout kan dat echter nooit zijn geweest, want velen die de Colossus zagen, hebben het niet alleen het grootste, maar ook het volmaaktste model van het menselijk lichaam genoemd dat ooit is gemaakt. En Grieken waren in dit opzicht zeker geen gemakkelijke of slechte critici! De Romeinse historicus Plinius verhaalt: „Het meest bewonderenswaardige is het kolossale standbeeld van de zon dat vroeger op Rhodus stond en het werk was van Chares de Griek. Het was niet minder dan zeventig el (twee-en-dertig meter)

hoog. Zes-en-vijftig jaar nadat het was opgericht, werd het standbeeld door een aardbeving omvergeworpen, maar zelfs liggend wekt het nog onze verwondering en bewondering. Slechts weinig mannen kunnen de duim met hun armen omvatten en de vingers zijn groter dan de meeste gewone standbeelden. Waar de ledematen waren afgebroken, zag men in het binnenste grote grotten. Ook zag men er binnenin grote massa's rotsblokken, die de kunstenaar gebruikte om het beeld stevigheid te geven”.

Nadat het beeld was omgevallen, zijn vele pogingen gedaan om het weer op te richten. Hoewel de knapste

bouwmeesters van Griekenland en Egypte deden wat zij konden, werd er geen manier gevonden om de kolos weer overeind te krijgen. Ook bleek het onmogelijk een geheel nieuw beeld te vervaardigen. Toen de Arabieren in 672 na Christus heer en meester op Rhodus werden, verkochten zij de overblijfselen van de Colossus aan een koopman. Men zegt, dat deze door die transactie negenhonderd kameel-ladingen — driehonderd ton — brons in de wacht sleepte. *(wordt vervolgd)*

U bent niet voor uw werk gekleed, wanneer u geen glimlach hebt aangetrokken.

Joseph Ressel

(1793 - 1857)

de uitvinder van de scheepsvootstuw

De uitvinder der scheepsvootstuw (schroef), Joseph Ressel, werd op 29 Juni 1793 te Chrudin in Bohemen, waar zijn vader werkzaam was, geboren. Na de school in zijn geboortestad afgelopen te hebben, kwam hij op zijn 12de jaar op het gymnasium in Luiz, waar hij in 1809 zijn eindexamen deed.

Kort daarna kwam hij als rekrut in het bombardeurskorps in Budweis en onderhield in zijn wiskundevakken een goede bekwaamheid. In 1812 kwam Ressel op de Universiteit in Wenen, waar hij zich wijdde aan landbouwkundige en technische studie.

Na een succesvolle studie bij het bosbouw-instituut Mariabrunn werd hij in 1817 in Krain als districtshoutvester aangesteld.

Zijn vrije tijd werd geheel in beslag genomen door ernstige studie en hij trad in 1820 voor de eerste maal als uitvinder naar voren met zijn brochure „Ontwerp voor een afstandmeter”, waarin hij de voordelen van een nieuw instrument ter verlichting van de geometrische metingen beschrijft en ook wiskundig bewijst. Toen hij het volgende jaar werd overgeplaatst als houtvester der domeinen-inspectie van kuststreken naar Triëst, hield Ressel zich meteen bezig met het idee om waterkracht te ge-

bruiken en stelde hij een geschrift samen: „Verhandeling over het gebruik der waardevolle natuurkrachten”. Enige kleinere uitvindingen liet hij wettelijk beschermen en op 11 Februari 1827 kreeg hij patent voor een schroef zonder einde ter voortbeweging van schepen.

Om deze uitvinding, die later een revolutie in de stoomscheepvaart bewerkstelligde, maar hem een bron van bittere ontgoochelingen zou worden, uit te buiten, had hij, waar hij slechts over geringe geldmiddelen kon beschikken, een kapitaalachtige helper nodig.

Deze vond hij in een rijke groot-handelaar in Triëst en er werd al gauw begonnen aan de bouw van een stoomscheepje met een machine van 6 pk, waarbij de schroef tussen de achterstevens en het roer aangebracht zou worden.

In Juli 1829 werd met het schip „La Civetta” met 40 personen de eerste proefvaart in de haven van Triëst ondernomen.

Nadat het schip met verrassend succes een Italiaanse mijl had afgelegd, sprong een stoomleiding en naar aanleiding van dit ongelukkig toeval werden alle verdere pogingen door de politie verboden. Een langdurig proces met zijn geldschietter vormt een droevig hoofdstuk in het leven van de uitvinder.

Ressel deed zijn best zijn patent in Frankrijk te gelde te maken, gaf aan een vertegenwoordiger in Parijs zijn plannen en toonde de doelmatigheid van zijn uitvinding aan.

De ondernemers, die zich hiervoor interesseerden, weigerden echter een contract af te sluiten en namen een Frans patent op een constructie, die zij met de uit Ressel's plannen verworven kennis samenstelden, voorgevende hierin verbeteringen te hebben aangebracht.

In 1836 verkreeg een Engelsman, Smith, patent op een scheepsvootstuw, die hij naar alle waarschijnlijkheid van Ressel's constructie had overgenomen en in 1840 voer het eerste Engelse schroefstoomschip in de haven van Triëst.

Toen in 1852 de Engelse Admiraliteit een premie van 20.000 pond uitloofde voor diegenen die de meeste aanspraken konden maken op de eerste toepassing van de scheepsvootstuw in plaats van de scheppraden, werd de som onder 5 Engelsen verdeeld.

Ressel's aanspraken hierop bleven onbeantwoord. Als marine-intendant op een dienstreis in Laibach kreeg hij malaria, waaraan hij op 10 October 1857 overleed.

NEDERLANDSE SLEPERS BRACHTEN SINGAPORE-DOK TERUG

De sleepboten „Zwarte Zee”, „Thames” en „Oostzee” van L. Smit & Co., zijn onlangs in de kleine haven Troon bij Glasgow aangekomen met als sleep het wrak van het grote Singapore-dok dat door schepen van dezelfde maatschappij 26 jaar geleden, nog gloednieuw van Engeland naar Singapore werd gesleept.

Het was toen het grootste dok ter wereld en in de Engelse scheepvaartkringen was men lang niet te spreken over het feit dat de glorie van alle Engelse dokken door een buitenlandse sleepdienst naar het Verre Oosten zou worden gebracht.

De sleepvloot van nu stond onder commando van kapitein Teun Vet die in 1928 ook van de partij was geweest, zij het toen niet als commandant.

KORVET VOOR BRAZILIE

Op de scheepswerf van de Haan en Oerlemans n.v. te Heusden is het korvet „Forte de Coimbra” tewater gelaten. Dit schip is het eerste van een serie van tien korvetten, welke tegelijkertijd op verschillende Nederlandse werven worden gebouwd in opdracht van de Braziliaanse marine.

Het schip heeft de volgende afmetingen: lengte over alles 55.72 m, lengte tussen loodlijnen 51.14 m, breedte 9.30 m, hoogte 4.60 m, diepgang 3.55 m. Het is uitgerust met twee voorstuwingsmotoren, elk met een vermogen van 1080 pk. bij 300 omwentelingen per minuut. Bij de tewaterlating waren van Braziliaanse zijde o.m. aanwezig: de ambassadeur, dr. Themistocles da Graca Aranha en de Consul-Generaal, dr. Murillo Tasso Fragoso.

In memoriam

Uit Nederland ontvingen wij bericht, dat op 8 Juni j.l. te 's Gravenhage is overleden de heer

H. M. Staverman

in leven gepensionneerd employé van onze maatschappij.

Hij ruste in vrede.

Kon puzzel mee

Honger.

Een konijn en een leeuw kwamen een restaurant binnen en gingen samen aan een tafeltje zitten. Het konijn gaf de kellner zijn bestelling op: „Een bos wortelen”.

De kellner noteerde het en vroeg, wijzend naar de leeuw: „Wat moet hij hebben?”

„Niets”, antwoordde het konijn.

„Wat is er met hem”, vroeg de kellner weer, „heeft hij geen honger?”

„Luister”, zei het konijn. „als de leeuw honger zou hebben, geloof je dat ik dan nog zo naast hem zou zitten?”

Een van twee

„Je krijgt 100 gulden”, zei de rechter. „Of 20 dagen hechtenis.....”.

„Als het u hetzelfde is.....”. „Bram boog dankbaar en beleefd, „neem ik die honderd gulden. Ik heb een nieuw pak nodig!”

De oplossing van het kruiswoordraadsel, voorkomende in ons Juni-nummer, is als volgt:

Van links naar rechts: 1 corso, 6 pover, 11 Mei, 12 sla, 14 mis, 16 es, 18 citadel, 19 pu, 20 kneu, 23 ara, 25 term, 27 een, 28 mud, 30 lap, 32 lam, 33 nu, 34 das, 35 ana, 36 die, 38 te, 39 lenig, 41 Baarn, 44 miede, 45 lupus, 47 krats, 49 ketel, 51 ut, 53 nap, 55 lui, 57 vel, 58 Ra, 59 nee, 61 tra, 62 por, 63 por, 64 kino, 66 mep, 68 moed, 69 el, 70 bravade, 71 re, 72 wed, 74 les, 75 hul, 77 merel, 78 manie.

Van boven naar beneden: 2 om, 3 reën, 4 si, 5 klaren, 7 om, 8 vilt, 9 es, 10 bekend, 12 sta, 13 Ada, 15 kummel, 17 sneu, 19 prat, 21 en, 22 jus, 24 bad, 26 el, 28 mandaat, 29 dag, 30 lab, 31 piaster, 34 deern, 37 erpel, 39 lik, 40 iet, 42 ale, 43 nul, 46 bunker, 48 sla, 49 kip, 50 harder, 52 teil, 54 pro, 56 ulevel, 57 vod, 58 roer, 60 en, 63 Po, 65 ober, 66 mal, 67 pas, 68 meun, 72 we, 73 de, 75 ha, 76 li.

Uw redactie mocht weer vele oplossingen (593 stuks!) ontvangen, zodat er onder de goede inzendingen moest worden geloot met als resultaat, dat de eerste prijs van Rp. 25,— toegekend werd aan: E. A. Munster, 3de stuurman a/b van het ss. „Kalianda” de tweede prijs van Rp. 15,— ging naar: L. Boonstra — hfd. empl. ag. Medan

en als derde prijswinnaar uit de bus kwam: W. M. Makaämpoh — HK II — Naut. dienst/Tg. Priok.

En voor de deze maand weer eens een monsterkruiswoordraadsel, waarvan het figuur op nevenstaande pagina staat afgedrukt. Ook ditmaal zullen wij voor dit bijzonder grote kruiswoordraadsel de prijzen iets hoger stellen. Als eerste prijs loven wij een bedrag uit van Rp. 50,— als tweede prijs Rp. 30,— en als derde prijs Rp. 20,—.

Doet u weer allemaal mee? De sluitingsdatum is bepaald op 20 September a.s.

Voor inzenders gelden de volgende voorwaarden:

1. Inzendingen, welke duidelijk van naam en adres zijn voorzien, te richten aan:
De redactie van „de Uitlaat” p/a K.P.M.
Medan Merdeka Timur 5 Djakarta;
2. Onduidelijk geschreven oplossingen worden zonder meer ter zijde gelegd;
3. Voor juiste inzendingen zijn 3 geldprijzen beschikbaar gesteld:
1 prijs van Rp. 50,—
1 „ „ Rp. 30,—
1 „ „ Rp. 20,—
Bij meerdere goede oplossingen beslist het lot;
4. Over oplossingen en/of toekenningen der prijzen kan NIET worden gecorrespondeerd.

Monsterkruiswoordraadsel.

(copyright „Denksport”)

van links naar rechts:

1 tijdperk - 7 dans - 12 likeur - 19 huisgoden - 20 deel van ons land - 22 plant - 24 eminentie - 26 wagen - 27 gewas - 28 takje - 30 lek - 31 lidwoord - 32 vrouw van Aegir - 34 koolpreparaat - 37 hetzelfde - 39 voorzetsel - 40 soort haak - 42 taartje - 43 verlaagde toon - 45 weg met bomen - 46 deel - 47 plant - 49 heilige - 50 eiland i. d. Middell. Zee - 52 maanstand - 53 vroegere Turkse regering - 54 dwaas - 55 laag water - 57 halsbont - 58 pl. in Gelderland - 60 maat - 61 nakroost - 62 afloop - 63 zelfkant - 65 boom - 66 vernis - 67 hond - 68 steen - 69 deel v. d. Bijbel - 70 stijf - 72 voorzetsel - 74 zeer veel - 76 anonymus - 77 meterton - 78 hoeveelheid - 80 aanw. vnw. - 81 plaats in Gelderland - 82 geografische mijl - 84 opgegeven werk - 86 Griekse letter - 88 plaats in Groningen - 90 uitgebakken stukje vet - 92 zedenleer - 93 insect - 95 dans - 96 spijl - 98 zeer groot - 99 vreemde titel - 100 leer v. h. heldendicht - 103 landbouwgerei - 105 wondvocht - 106 waterplant - 107 telwoord - 109 kamer - 110 eikenschors - 112 maat - 113 voegwoord - 114

waterplantje - 116 machine - 117 kleursel - 119 noot - 120 uitroep - 121 alleenzang - 123 verlaagde toon - 124 geldstuk - 125 getijde - 127 patroon - 129 slachtoffer - 131 persoon - 132 plaats in Zeeland - 134 eiland in het IJsselmeer - 135 ontkenning - 136 oude munt - 137 aard - 138 barak - 139 stad in Frankrijk - 141 dienstbode - 143 gelijk - 145 voorzetsel - 146 toegankelijk - 147 roofdier - 149 knevel - 151 deel v. d. Bijbel - 153 voor de vuist - 155 eetgerei - 157 hoeveelheid - 159 puntig visbeen - 161 vogel - 162 veerkracht - 164 grappenmaker - 165 foto - 166 plaat - 167 luchtvaartmij. - 168 muze - 170 geheel de Uwe - 172 werkelijk - 173 Ver. Naties - 174 hijstoestel - 176 deel v. dierenlichaam - 177 gedicht - 179 nuttige dieren - 181 totaal - 182 deel v. e. boom - 183 zuidvrucht - 185 genoeg - 187 vogel - 189 de oudere - 190 gebak - 191 plaats in Drente - 193 dierenhuis - 195 eervwaardige heer - 197 voor de vuist - 199 deel v.e. effect - 201 slordige vrouw - 203 palmriet - 205 familie - lid - 206 water in Utrecht - 208 deel van het gelaat - 209 zeehond - 210 plaat - 212 gelofte - 213 droog - 214 groente - 215 verlaagde toon - 216 biljaristok - 217 plukje - 218 pers vnw. - 219 behoeftig - 220 oogvocht - 222 lengtemaat - 224 toespraak - 226 welwillende lezer - 228 eiland in de Midd. Zee - 230 natuur - 231 voegwoord - 233 Engelse drank - 234 voorzetsel - 236 teken - 237 keukengerei - 238 schoon - 240 goed gezouten - 242 keurig - 243 eminentie - 244 dans - partij - 245 azijn - 247 karakter - 248 speelgoed - 250 het Rom. rijk - 251 plaats in Drente - 253 punitdicht - 255 fijn gemaakt voedsel - 257 verztaantekening - 258 dop op zuigfles - 259 doorgang.

van boven naar beneden:

2 maat - 3 rechte strook water - 4 land in Azië - 5 uitgestorven dier - 6 predikant - 7 deel v.e. tafel - 8 boom - 9 laatstleden - 10 betaalplaats - 11 hoekpilaster - 13 voegwoord - 14 neerslag - 15 stijf - 16 onbep. vnw. - 17 inhoudsmaat - 18 dierenhuid als papier - 20 overtrek - 21 dorsvloer - 23 gelag - 25 in 't oog vallend - 27 plant - 28 hard geluid - 31 getal - 33 naaigerei - 35 kleur - 36 groot water - 38 deel v.e. huis - 39 kaartspel - 41 mangaan - 43 stad in Spanje - 44 leer - 46 rivier in Italië - 48 luchtig verblijf - 50 dapper - 51 gewoonterecht - 53 en - 56 grote hoogte - 57 buiten dienst - 59 eerstkomende - 60 droogoven - 64 roede - 67 sterk smakend - 70 oogziekte - 71 afgemat - 73 tandeloos dier - 74 rode verf - 75 halfedelsteen - 77 zotskolf - 79 groente - 81 watering - 83 Europ. eiland - 84 vis - 85 vertrek - 87 molentrichter - 89 uitbouw - 90 zuidvrucht - 91 zijrivier v. d. Maas - 92 vogel - 94 grieved - 97 eens - 99 misdadig - 101 hoogleraar - 102 godheid - 104 landsscheiding - 108 godin - 111 afwezig - 114 onenigheid - 115 sloom jongmens - 117 Ind. fort - 118 navigatieinstrument - 120 hoofddeksel - 122 op elkander - 124 godin - 126 geregelde volgorde - 127 soort kist - 128 sportterm - 130 lidwoord - 131 masker - 132 vierhandig dier - 133 vadsig - 139 duidelijk - 140 kerkbewaarder - 142 puntig plantendeel - 144 wijnsoort - 146 grootvader - 147 ploegsnede - 148 vorstentitel - 150 knaagdier - 152 schaap - 154 interval - 156 geweldig - 157 puntig plantendeel - 158 oerwoud in Zuid Amerika - 160 plant - 161 ctensrest - 162 term bij een balspel - 167 vloerbedekking - 169 gebak - 171 hoog bouwwerk - 173 rijgsnoer - 175 boom - 178 deel v. e. schip - 180 boom - 183 wang - 184 stad in N. Brabant - 185 onder - 186 plant - 188 aantal koeien in een land - 190 plant - 192 noot - 194 zangorgaan - 196 zelfbewust - 198 leermiddel - 200 stad in Duitsland - 201 voedsel - 202 stuk hout - 204 levenslucht - 205 vijzel - 207 plaats in Utrecht - 209 godsdienst - 211 heilige - 213 plaats in Drente - 221 ten bedrage van - 222 voorportaal - 223 larve - 225 boom - 226 eetgerei - 227 levensloop - 229 verlaagde toon - 231 plant - 232 verstand - 234 deel v.h. lichaam - 235 kerkgebruik - 238 bevel - 239 soort stof - 240 vogel - 241 vogel - 244 vogel - 246 vogel - 247 maat - 249 vrouw van Jacob - 251 bijwoord - 252 verlaagde toon - 254 persoonlijk voornaamwoord - 255 familielid - 256 landbouwgerei.

Monsterkruiswoordraadsel

(voor de omschrijving zie men nevenstaande pagina)

	1	2	3	4	5	6			7	8	9	10	11		12	13	14	15	16	17		
18		19						20						21		22						23
24	25		26				27					28			29		30				31	
32		33		34		35					36		37			38					39	
40			41		42					43		44		45					46			
47				48		49			50				51		52			53				
54				55	56			57				58		59			60			61		
62				63		64		65				66				67				68		
69			70				71		72		73				74				75		76	
		77			78			79		80				81					82	83		
	84			85		86			87			88	89					90			91	
92							93				94		95				96					97
98						99			100	101		102			103	104		105				
106				107	108			109								110	111			112		
113			114				115		116						117				118		119	
		120			121			122		123				124					125	126		
	127			128		129			130			131						132			133	
134						135					136					137						
	138					139					140		141			142		143				
144		145			146				147		148		149			150		151			152	
153	154		155	156				157				158		159			160			161		
162		163		164				165							166				167			
168			169			170	171		172						173			174	175			
176						177	178					179	180			181						
	182					183				184		185				186		187				
188		189			190				191	192			193			194		195			196	
197	198		199	200				201				202		203			204			205		
206		207		208				209			210		211		212				213			
214				215				216			217						218			219		
220			221			222	223		224		225				226	227		228	229			
230				231				232		233			234				235		236			
237				238				239			240						241		242			
243			244			245			246		247					248		249		250		
		251				252		253			254					255				256		
	257								258						259							

ons sport-nieuws

ZEILEN.

Op Zondag 27 Juni j.l. vond de prijs-uitreiking plaats van de eerste serie periodieke wedstrijden. Het was inderdaad een groot succes voor onze K.P.M.-zeilers; er bevonden zich onder de eerste vier maar liefst 3 K.P.M.-ers:

- eerste prijs de „Wind” (stm. Brassem)
- tweede prijs de „Zee” (stm. Wakka)
- derde prijs de „Vleugel” (stm. Redeker)

Onze gelukwensen! Vóór deze prijs-uitreiking had de „strijd om de eer” van de 1e periodieke wedstrijd plaats gevonden, waarvan de uitslag als volgt was:

- 2. „Vleugel” (stm. Redeker)
- 3. „Zee” (stm. Wakka)
- 4. „Wind” (stm. Ostreigh)
- 8. „Deining” (stm. Bol)

Op Zondag 4 Juli d.a.v. vond de 2de serie in de 2de periodieke wedstrijd plaats. Ook nu had men, evenals op de voorgaande wedstrijd, met een matige zeer veranderlijke wind te kampen; het veld werd in 2 groepen gesplitst. In de eerste groep bevond zich de „Wind”, terwijl alle andere K.P.M.-ers zich in de 2de groep bevonden. Veel strijd werd er niet geleverd en de uitslag was als volgt:

- 3. „Wind” (stm. Brassem)
- 5. „Vleugel” (stm. Redeker)
- 6. „Zee” (stm. Ostreigh)
- 7. „Deining” (stm. Bol)

SCHAKEN.

K.P.M. I — Borsumy I: 6½ — 3½.

De uitslagen van deze op 30 Juni j.l. in ons Logeergebouw gespeelde wedstrijd waren als volgt:

- 1. Alibasah — Tan Oen Kiong 1—0
- 2. Sonnenberg — Liem Siong Lam 0—1
- 3. Rubin — Tjia Ho Koey 0—1
- 4. Neuenheim — Gouw Tek San 1—0
- 5. Lantang — Liem Tiang Hoei 1—0
- 6. Gerungan — Pang Seng Hoei 1—0
- 7. Veenstra — Kang Sian Tin ½—½
- 8. Ticoalu — Soumerah 1—0
- 9. Soekir — Effendi 1—0
- 10. Pasman — R. Soedjono 0—1

BRIDGE

Op 29 Juni j.l. werd voor de K.P.M.-bridgers een onderlinge bridge-drive georganiseerd in ons Logeergebouw. Er werd nu eens geen wedstrijd-bridge gespeeld, doch een gewone wilde drive, waaraan vele attracties en prijzen waren verbonden. De leiding was in handen van de heer Hazebroek, net van Europees verlof terug en met veel nieuwe ideeën op bridge-gebied.

Veertien paren waren aanwezig, die elkaar, vaak onder de vreemdste situaties, de loef probeerden af te steken.

Het werd een z.g. „vlaggetjes”-drive, met aan elke ronde verschillende attracties verbonden. Om er enkele van te noemen:

Noord speelt ongezien 3 S.A.—; het contract dat wordt gespeeld, is automatisch geredubbeld —; het eindbod is 4. H door Oost te spelen, niet evenwel volgens de leider die de linkerbuurman van Oost met dit contract opgescheept liet zitten —; de downs waren dan ook niet van de lucht. Zo zagen wij Willem v.d. Meer eens 8 down gaan, terwijl Mevr. Hart vaak een goede partner bleek te zijn door mooie kaarten mee te brengen, wanneer haar compagnon één van deze onverwachte contracten had te spelen. Ook het beruchte „Schummel” spel (vijf kaarten links, vijf kaarten rechts, vijf kaarten aan de partner) stond op het programma. Hierin toonde De Wit zich een meester door 6 R te bieden en te maken.

Deze gezellige „bridge” duurde tot half twaalf, waarna de heer Hazebroek tot uitreiking van de prijzen kon overgaan.

De gelukkige prijswinnaars waren:

- 1e prijs:
Hart — Verstappen 48 vlaggetjes
- 2e prijs:
Mevr. Hart — Mevr. Pesch 32 vlaggetjes
- poedelprijs:
Mevr. Hazebroek — Mevr.
Noordhoek Hegt 2 vlaggetjes

Het was een echt genoegelijke avond en wij danken de heer Hazebroek voor de vlotte en kundige leiding.

Viertallen Competitie.

Djakartase Bridge-Bond.

Wedstrijduitslagen tot en met 13 Juli 1954:

1e klasse:	
K.P.M. I — Borsumij I	42 — 19
Harmonie I — K.P.M. I	33 — 31 *)
Promotie klasse:	
Tjikini II — K.P.M. II	37 — 21
Tweede klasse:	
Tjikini VI — K.P.M. III	21 — 41
Derde klasse:	
K.P.M. IV — G.I.A. II	31 — 28 *)
K.P.M. V — O.G.E.M. II	49 — 35

*) Om de wedstrijd te kunnen winnen is minstens een verschil van 4 punten nodig in de score.

De wedstrijd Harmonie I — K.P.M. I en K.P.M. IV — G.I.A. II zijn dus in gelijk spel gecindigd.

STANDBEELD VOOR EEN KOE

Het moest er de een of andere dag wel van komen en nu komt het er dan van. In Nederland, het dorado van melk, boter en kaas, gaat men een standbeeld oprichten voor het koebeest. Men mag het er wel over eens zijn, dat dit rundvee zulk een onderscheiding wel heeft verdiend, misschien meer dan sommige lieden wier beeld op de pleinen staat.

Aanleiding voor dit heuglijke feit is de vijf-en-zeventigste verjaardag van de vereniging „Het Friese Rundvee Stamboek”. Ter gelegenheid hier van gaat men een levensgroot bronzen beeld maken van een koe. Het monument zal een plaats krijgen in het plantsoen te Leeuwarden, waar het hoofdkantoor van de vereniging zich bevindt.

De biefstuk

Moos leverde een gevecht met een biefstuk die volgens het menu electrisch bereid was.

Na tien minuten lang vergeefs geprobeerd te hebben zijn mes door het taaie vlees te krijgen, keek hij slemielig naar de ober en vroeg onderdanig: „Ober, het kost jou toch niks, ken-ie nog niet één schokkie krije?”

de
uitlaat

